1040

روحنی سلطان سعیدک یا الله
غرق رحمت قیل بحق فاتحه

کیم وفاتنه اانک تاریخدر
اهل ایمان روحیچون فاتحه ۹۶۴

بر الف اوج عین کلدی دینه
اکر عارف ایسک بونی تاریخی خوب
وشیخ محبوب اولدوجوانی بله

بر الف اوج عیندن مراد جهانزیاکوزین
افندیمزدر صادق ابنیا حق

تحفة الحکام

افتتاح سخن اهل کمال / نام اعلای خدای متعال
خالق و رازق و رحمن و رحیم / قادر و ناصر و علام و علیم
خالق عالم اولان حق اولدر / عالم حاکم مطلق اولدر
خالقک ذکر جمیلی هر آن / کمده کیم دایم اوله ورد لسان
اولوب اول مظهر لطف باری / ختم اولور خیر ایله جمله کاری
هر سوزک اولیدر نام خدا / ذکر حق دلده کرک صبح و مسا
رهنما اولدیغچون خوب و لطیف / بزه حق قلدی عطا شرع شریف
قوله اولدر کیجه کوندز لازم / خدمتنده اوله دایم قایم
امر معروفله هم عامل اولا / نهی منکرده دل ایده جمله ابا
موجب اولانه بتیر پند قوی / نص قرآن و حدیث نبوی
انت احمد ایسک قلمه عناد / یوری اول شرعه مطیع و منقاد
سالک اولان کشیلر اول راهه / بولدیلر طوغری یولی اللهه
بالکلوب کزکیدن اول یوله مدام / اولدیلر ایکی جهانده نیکنام
سالک راه شریعت اولیکور / واصل بحر حقیقت اولیکور

حافظ شرع ایدنلر خدمت / بولدیلر ایکی جهانده عزت
نه سعادت بو که عالم اوله کس / عدل ایله قاضی و حاکم اوله کس
کوزه دوب قول رسول و مولی / ایلیوب شرع شریفی اجری
بی سبب اول طمع خامی قویوب / جمع مال ایتمکه اقدام قویوب
رزق مقسومنه قانع اوله کس / ظالمک ظلمنه مانع اوله کس
ایکی عالمده کیمسنی حضرت حق / بحر لطفنه ایدر مستغرق
افضل طاعت رب العزت / عدل ایله شرعه اولیدر خدمت
ارایسک عدل ایله نام ایله / مستقیم اولمغه اقدام ایله
دایما علمله عامل اولیکور / عدل و داده ایتمکه مایل اولیکور
رحمت اول که عدالتله کیده / نامنی حشره دکین زنده ایده

آغاز کلام حمدله سعادت پیام و بسط مقالات محامد مغفرت انجام

حمد بی حد او خدای ازله / شکر بی عد نعم لم یزله
اولکه خلق ایلدی بو نه فلکی / بر ایدوب انسیله جن و ملکی
یوغیکن عالمی اول وار ایتدی / قدرت و حکمتن اظهار ایتدی
بو در اول امر سعادت مقرون / دیدی کوننه حقا کن فیکون
بر آوج بالچغه قلدقده نظر / اولدی انده صور نوع بشر
آدمک عزت و شاننده خدا / بیورر بدر و لقد کرمنا

فعلاتن فعلاتن فعلن

چونکه حق آدمه تکریم ایتدی
کندو اسمانی تعلیم ایتدی

آدم اولدی ملائکه مسجود
قلدی شیطانی عنادی مردود

وحدتی کثرته باعث اولدی
یر یوزی نوع بشرله طولدی

انبیا کلدیلر اولماغه دلیل
قلدیلر نعمته غفران سبیل

کیمنه باعث رحمت اولدی
کیمنک کاری شقاوت اولدی

خالق عالم اودر حکمتی چوق
رازق عالم اودر نعمتی چوق

ندر حکمت رب المتعال
متعاقب بو جمال و بو جلال

اوغادر درده دل ایوبی
غم هجره دوشر یعقوبی

کیمنی عاشق دیدار ایلر
کیمنی درده گرفتار ایلر

قدرت و حکمتی چوق قادر پاک
ایرمز کنهنه عقل و ادراک

ایدر ادنا قولنی شاه جهان
خلق دنیایه اولور حکمی روان

لطف ایدر بر قولنه تختله تاج
بر قولک جبهه ایلر محتاج

کیمنک جامه سی دیبا و حریر
کیمی بولماز کیه بر کهنه حصیر

بونه حکمت بو نه قدرت عجبا
بر گدای شه ایدر شاهی گدا

کر حکیم لطفیله قهری موجود
هر کیشی حالنه راضی خشنود

مناجات و عرض حاجات بجناب حضرت رفیع الدرجات

یا الهی او حبیبک حقی
جمله دردلویه طبیبک حقی

جمله احوالنه عارفسن سن
ظاهر و باطنه واقفسن

ایلدک چونکه بنی همنام رسول
نامراد ایلیوسن ایتمه ملول

انبیانک شرف و عزتیچون
اولیانک کرم و رتبتیچون

یا رب اول اسم کریمک حقی
رفعت عرش عظیمک حقی

وصلت آدم و حوا حقی
عزت قرب مسیحا حقی

یوسفه وصلتیچون یعقوبک
محنته صبری ایچون ایوبک

شرف حضرت موسی حقی
طورده نور تجلی حقی

انبیا خاتمی احمد حقی
یا رب اول نور محمد حقی

قلمه چونکی قولک عالمده ملول
ایله صاحب خیر دعاسن مقبول

جمله مقصودنی حاصل ایله
رحمتک بحرنه واصل ایله

در نعت جمیل حضرت رسالتمآب و نبوت نصاب و مناقب لطیفهٔ بی حساب صلوات الله علیه و علی جمیع الاصحاب

بعد حمد نعم لطف خدا
قلالوم نعت شه جود و سخا

اعظم و اکرم شاهنشاه رسل
انبیا خاتمی هادی سبل

افضل و اشرف نسل آدم
اعلم و اکمل خلق عالم

مبتدای هر دو جهان اصل و اصول
حضرت احمد و محمود رسول

امتندن اولمه اول شاه امم
روح پاکنه تحیات و سلام

شرفنه دو جهان تا افلاك — خلق اولندی دیدی اول قادر پاك

كلدی عزتله جهانه اول نور — اولدی خلقه سبب ذوق وسرور

چهل ساله ایلدی چون جبر جمیل — كلدی حقدن آكا بركون جبرئیل

دیدی لطفله قیلوپ عزت تام — یا محمد سكا حق قلدی سلام

خلقی وار دعوت اسلام ایله — حق رسول اولدی عالم اعلام ایله

كوش ایدوب آنی رسول الثقلین — اولدی انوار نبوت ایله زین

جبرئیلك خبری ویردی سرور — قلدی اول حضرته صرف مقدور

خاندانینه قلوب آنی بیان — عرضه قلدی آكا اول ایمان

دخی بوبكر و عمر عثمانه — حضرت حیدره هب اخوانه

قلدی اسلامله عرض اقبال — كلدی ایمانه اشیدن فی الحال

چاریاری كلیجك اسلامه — معجب صلا ایلدی خاص وعامه

هر كسه عرضهٔ اسلام اتدی — خالقك بركلن اعلام اتدی

اشیدن كلدی مسلمان اولدی — مظهر رحمت رحمان اولدی

چون عناد اتدی ابو جهل لعین — عاقبت كتدی جحیمه بی دین

اكر تبعیت ایدوب چون كفار — قلدیلر حقی رسولی انكار

معجزات استدی نیجه احمق — بر اشارتله ماه اولدی شق

سویلدی بونجه جمادات وطیور — بویله چوق معجزه‌لر قلدی ظهور

كوردیلر كلمدیلر ایمانه — اعتماد اتمدیلر قرآنه

قلدیلر كفر وعناده اصرار — اولدیلر جمله مخلد فی النار

ایلدی آنلری شیطان اغوا — لعنت الله علیهم ابدا

احوال معراج سعادت ابتهاج مدح چاریار كزین رضوان الله علیهم اجمعین

الله الله بو زهی لطف عظیم — بزه احسان اوله جنات نعیم

نور احمد كه دلیل اولدی بزه — اول شفیع اوله نوله جمله مزه

بو قوزكر اولنان موجودات — شرف احمد ایچون بولدی ثبات

بو فانی ایدر اول آفاقی — ذات پاكی دُرر انجم باقی

لیلهٔ قدر ایدی بر كیجه مكر — بولدی عالم دو كلی ذوق وفر

جبرئیل اتدی بر اقبله نزول — تاكه معراج ایده اول كیجه رسول

روح قدسی كبی محبوب ودود — قلدی برآنده سماواته صعود

قاب قوسین اوادنا ده حبیب — اولدی قرب خدایه قریب

سویلشوب حق ایله بی صوت وحروف — اولدی معراجی رسولك معروف

منزلینه ینه نازل اولدی — بو خبر خلق جهانه طولدی

عقل قاصر آنی تعبیر ایده مز — قلم اوصافنی تحریر ایده مز

آكا قادر دكل انسان ضعیف — قله اوصاف رسولی تعریف

مدح ایدركن آنی خالق بالذات — نیجه مخلوقه دو شرحی كلمات

چاریار اولدی گزین اصحاب … یعنی بوبکر عمر بن الخطاب
خاصه کیم حضرت عثمان و علی … یازدی لوح او زره قلم خط جلی
فی المثل الفظ بنوتده فقط … چاریار اولدی همه چار نقط
خاصه کیم سیدۀ شبان جنان … زینت جنت اولالر منظور یان
سایر اتباعی همو اصحابی … تابعین امت اولالر احبابی
نجم مد جنده اولور دلکم … رضی الله تعالی عنهم
شرفینه او حبیبک یا رب … برمراد ایله همو امتی حب
خاصه کیم عونی بی مقداری … که انک جرم وگنه در کاری
سالک راه شریعت ایله … واصل بحر حقیقت ایله
او حبیب مدنی حرمتنه … واصل ایله دو جهان عزتنه

در تضرع عاجز بی شمار بجناب حضرت حبیب کردگار

ای حبیب مدنی و قرشی … و کما نبوت مینک جرعه کشی
ای عصاة امه شفقت ایدن … موجب مغفرت و رحمت ایدن
چونکه ظاهر اوله روز محشر … لطفکی قل بکا آنده رهبر
جرم و عصیانمه اول انده شفیع … مرتبم ایله جنانده رفیع
دخی دنیا شرفن حاصل ایدوب … علما زمره سینه داخل ایدوب
بنی قل شرع شریفه خادم … نیتم خیره در الله عالم

استقامت ایله هر صبح و مسا … ایده یم شرع شریفک اجری
مستقل اولمیجق معذورم … حاکمک امری ایله مأمورم
طمع خام ایدر اکثر سفها … استقامت ایده مزلر اصلا
بنی اول زمره دن ایتمه یا رب … ایده یم عدل ایله انصاف طلب
بو در رسالۀ رجامز تحقیق … اهل انصافه بزی ایله رفیق

در شرف عزت علماء بنی آدم و مهتر خدا حبیب اکرم اعنی حضرت

امام اعظم

منت اول خالق کونینه مدام … علمیله قوللرینه ویردی نظام
اولدی حکمت بزه توفیق رفیق … کون کبی روشن اولوب لطف و طریق
کلوپ اول افضل خلق عالم … موجد مذهب امام اعظم
انک اثرینه گیدوب جمیع علما … قلدیلر شرع رسولی اجرا
علماء ندر اولان قاضیلر … حکمنه خلق جهان راضیلر
شرفی علمله بولدی علما … حسد ایلرسه عجبمی جهلا
علم ایدر صاحبنی البته شرف … نور اولور تا سر و پا جسم کثیف
علمانک شرفینه بو دلیل … بو حدیثیله اولوندی تبجیل

قال علیه السلام علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل صدق رسول الله

بلنور علمله جهلک شرفی … نته کیم دردر عدنله حرفی
فخر ایدوب فخرله اکثر علما … قلدیلر دولت دنیا دل ابا

الفقیر خیری

هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون الآیه

ایکی عالمده بولوب فوز و فلاح　　کیمسی اولدی ره زهد و صلاح

مرشد کامله ایدوب خدمت　　بولدیلر ایکی جهانده عزت

فقر و فاقه‌یله کیمسی مضطر　　عمری ذلتده کچر شام و سحر

کیمسی قاضی عسکر کیمی میر　　کیمسی یعنی غنی کیمی فقیر

خلقه حق نوری تجلی قلمش　　حاللو حالنجه تسلی قلمش

ایلسک خلقه سؤالی بر بر　　هر کیشی حالنه راضی شاکر

عو ینیا قلمه سوزی طول و دراز　　علما علم ایله اولدی ممتاز

علمادر شرف مذهب و دین　　ناقل حافظ قرآن مبین

علم ایله بولدی بولر شرفی　　علمادر اوجیبک خلقی

ویردیلر علم ایله دنیایه نظام　　کلدیلر بو بجه موالی عظام

حشره دک ایده خدای بیچون　　علمانک شرفنی افزون

حاصل اولوب ایکی عالمده مراد　　شرف علم اوله کتدکچه زیاد

علمانک بلنوب اوصافی　　یار اولور کیملر ایسه اشرافی

لازم اولان بو محلده حالا　　اولاشمعه کرک مدح و ثنا

مقاله اولی در اوصاف دلکشای حضرت سلطان عالی نظر
و خاقان روشن گهر ابو النصر گزیده سیر ابو الفتح حمیده اثر ضیا بخشا
ممالک روم و عرب و عجم رابط افراد مهام اعنی سلطان احمد خان
ابن السلطان محمد خان لا زالت الاقالیم معمورة برایة العدل
ما برحت الممالک مسکونة بعدله الرضیان امین یا معین

اهل ایمانه دعا لازم و فرض　　انکا کیم اولدی خلیفه فی الارض

ظل حق اکرم نوع انسان　　اشرف و افضل آل عثمان

امر معروفیله عامل عادل　　حضرت پادشه دریا دل

آل عثماندن اولان خیر الآل　　یعنی خان احمد فرخنده خصال

که اودر پادشه بحر و بر　　عالمه حکمی روان سر تا سر

انک ادنا قولی بکلربکیدر　　بایلر هپ قپوسنده سکیدر

بر قولی مصره کیدر سلطانا　　بری بحره کیدر اولور قپودان

عبد فرمانی قرم خانیدر　　جان و دلدن قولی قربانیدر

مقاله ثانیه شیخ الاسلام و مفتی الانام رئیس العلما مختار الفضلا
فرید الزمان وحید الدوران قدوه ارباب تحقیق و توضیح عمده اصحاب
تحقیق و تنقیح فقاوه علما متشرعین عطیه سنیه جهان آفرین
اعنی به المولی الفاضل الکامل محمد افندی ابن المرحوم خواجه
سعد الدین بسر ربه مرادا ته شرف
کل وقت و خیال

سویلیای عارف پاکیزه کلام　　ایله توصیف موالی عظام

یعنی کیم حضرت خواجه زاده
شرفی فضلله خروج عاده

جامع فضل و هنر سعد الدین
خواجه پادشه روی زمین

فضلا اولمشیدی مفخر روم
یعنیکم اول صدف بحر علوم

قودی هر بحر دُرّ پاکیزه سنی
کونش جان و دلی آویزه سنی

هر بری لؤلؤ شهوار اولدی
افسر شاهه سزاوار اولدی

ایلیوب هر بری تحصیل کمال
بولدیلر قدر و شرف سدره مثال

قلدی لایق کوروب حق و قوی
اتلری وارث علم نبوی

هر بری اشرف اشراف کبار
هر بری صاحب تمکین و وقار

صدر فتوی الکا کم اولدی مقام
فخر کونانی ایله اولمشی همنام

ذات پاکینی نه حاجت تعریف
صدر فتوای قلوبدر تشریف

حق بوکیم عالم و هم فاضلدر
دائما علمی ایله عاملدر

اهل علم دیوبن دعوی قیلان
مجلسنده اولیماز ابجد خوان

نیجه اوصافنی ایدم تحریر
ایلمز آنکا وفا عمر قصیر

عو بنا ایله همان حقه نیاز
عمرنی دولتنی ایده دراز

حشره دک عزتله وار اولسون
عون حق آنکا نکهدار اولسون

مقاله ثالثه حالا روم ایلی قاضی عسکری اولان افضل علماء کبار اکمل فضلاء دوای الاشتهار محیط انوار قدسیه جامع کمالات انسیه فاضل محقق کامل مدقق محیی سنن الرسول حاوی قواعد الفروع والاصول شفا بخش بخر لازم التوقیر اعنی به مولانا و سیدنا اسعد افندی ابن المرحوم الفاضل المدقق خواجه سعد الدین طول عمره الی یوم الدین حضرتلرینک وصف جمیلرلریندر

سویله ای طوطی شیرین کلمات
بویله بیهوده یکورمه اوقات

و میدر ای دل پاکیزه ادا
اول ثنا کار کبار علما

حالکی آغله بر زای خامه
مرحمت اوله دل ناکامه

نظم حال دلی شرح ایله
لوح دلدان کدری طرح ایله

سن اودر کاهه وار و سوز یوزنی
رحم اده شاید اشیدب و سوزکی

حضرت اسعد افندی که مدام
اولدی ممتاز موالئ عظام

علم و فضیلیله فریدی عصرک
عدل و دادیله وحیدی دهرک

بحث علم اولدوغی دم کرچه فهم
علما ساکت اولور هم ملزم

غیرلر حالی آنکله معلوم
ماه تابانه کویا که نجوم

آب روی علمادر الحق
ملجاء بای و کدادر مطلق

طبع پاکی نته کم آب زلال
دللری کند و یه قلدی بی تال

قاضئ عسکر روم اولسه نوآر
جامع شهر علوم اولسه نوار

آنکه ثابت ندر منصب جاه / بلکه پاینده دکل هر کس یکیاه

عز و جاهیله دکلدر مغرور / منصب آنک شرعیله مسرور

حق بیلور غیبنی بی چون و چرا / منحصر آنلره امر فتوی

ایکی دفعه شه فرخنده نظر / قلدی روم ایلنه قاضیعسکر

ثنا اولوب جمله قضاة و حکام / لطفنه مظهر اولورلر چو تمام

علما زمره سی صب ثنا کرلر / نام جود و کرمن ذاکرلر

لطف و احساننه اولوب معتاد / آلدی هر بر کشی حالنجه مراد

گرچه اولماز بو جهانده غالب / خلق دنیا بی جفا فتنه شکل

علما اولدی بری اینه مسرور / که اوله زاتی و زمانی معمور

منصبی اهلنه توجیه ایتمک / اولمدی بو تجلیلی مشهود کی

هر کسک نطقی بودر کم تحقیق / قله سلطانمی اصلاح طریق

آنی مذموم جهانه قلدی هر دم / ظالم و جاهل اولماز بر ایام

ایدوب آنی علمادن سرافراز / بیورانکا دخی وارسن اوقی باز

علم و عرفانده آنک الآنی / امتی نبله بلنسون ذاتی

علما جمله دکلدر یکسان / اهل علم اولنه ایله احسان

بی غرض عالم و هم عادل سن / حق سوزه راضی و هم قائل سن

سبزه بو خصلته وبر مشدر حق / قدرک عالی اوله کوکلوک آچق

بنده که مرحمت ایله بالذات / منم اول شاعر شیرین کلمات

بیر اولوب بن شعرای سلفه / نوله عرفانیله ایرسم شرفه

چونکه بن ناظم اوصافک اولم / اومرم مظهر الطافک اولم

سابقا دردیلی اجمالا / ایلدم بر ایکی دفعه انها

غیر بارد قلوکی قیل تقدیم / اولمشم منتظر لطف عظیم

طاقتم یوق سخنه لال اولدم / غمله منکسر البال اولدم

فارغ اول کل بو هوسدن عونی / مدحدن ذاتی انک مستغنی

مدح ایدیدم گر اولوردم غره / بحردن قطره کنشدن ذره

فکر ایدوب ایله دلا انصافی / جمله خلق جهانک وصافی

نجه وصف ایتسون آنی بو دل زار / ایده مز مدحتن اشعار اشعار

مدحدن خیر دعادر مقصود / عمری افزون ایده اول رب ودود

دیلرم هر شب و روزه و سال / صولمسون اول کل گلزار کمال

قله حق کوریه بدا قلاری ور / ایلیه حشره دکن برخوردار

اصل و فرعینه خدا اوله معین / بودر رضیم و عامی آمین

شکایت از گردش چرخ ناهموار و حکایت از حال دل پر ملال بر وجه اجمال املا و انشا گردد

جوش ایدوب ای دل بی صبر و قرار / حالکی سویله بنه بر مقدار

باکلوب ایلمز بیک تصدیع   بلکه اشراف کبار اوله شفیع
گرچه کم درد مه یوق حد و حساب   جمله سن یازسم اولور نیجه کتاب
دردمنک بکذه برن ایده بن عرض   مرحمت حامله تا کم اوله فرض
کوکی کلدی عجبا طالع دون   بغرمی ایلمیه قهر له خون
آز عمرده چکوب درد کثیر   طالع قلدی بنی خوار و حقیر
بو فلاکتده ایکن شام و سحر   والدکی اولدی دیو کلدی خبر
بو مصیبت بنی قلدی مجنون   ضبط ایدر ملکمی ارباب دیون
حالمی کیم واروب آغلایه یین   نار غمله جگرم داغلایه یین
آغلمقدن دکلم هیچ منفک   که رحم ایلدکی شمدیه دک
سابقا گرچه کبیر و زررا   یعنی مرحوم محمد پاشا
اولوب اول اهل ابیات اشعار   التفات ایتدی بکا بر مقدار
انکروس ایلنه اولدی سفری   بیلدوکن نیجه فرا لی خبری
اندن شوکتلو واران سردار   هر سنه ظاهر اولان آثاری
حضرت عسکر اسلام تمام   قلمعه شاه جهانه اعلام
اولدی اشراف بو قصه معلوم   بنی شهنامه جی قلدی مرحوم
بکا لطف انکه عهد ایتشیدی   اول تکلف آرادن کیتمشیدی
کورمشیدی بکا هم وجه وجیه   قلمه بر خوب زعامت توجیه

قوللقلوب بن قولنی یاننده   یعنی کاتب ایده دیوانده
نظم و نثر ایله قویوب خیلی اثر   ایده عالی کبی منشی سفر
حیچ بو کم قلمدی اول لاف و کذاف   وعده یه عمری ولی قلدی خلاف
وار بو دعوایه بنم اثبات تم   بولدی شهرت بنجه ما لیفاتم
نظم و انشاده اولوب بی مانند   لطف حق مظهر ایدر طبع بلند
غیرلر قیمتمی شمدیه دک   فهم اتمز چیکرن بو بنجه امک
اومرم عون خدادن که هنوز   اچله کون کبی بخت فیروز
بو حقیره علما رغبت ایده   حالمه رحمت و شفقت ایده
بر بنم کبی پریشان احوال   کورمدی صحن بو چرخ قتال
چوق زمان در ایده لی ترک وطن   بو طریق ایچره چکوب درد و محن
کلدی عمرم دوکلی غربتده   آتش فقر ایله کو میشده
بو حقیر اولدم انک داماد   کا ولدی صالح چلبی وستاد
علم و فضیله اولوب مستثنا   قلبه فتواسی ویرملشدر آنکا
کوروب عرفانی اول پاک نهاد   بنی کندویه ایدندی داماد
فقر و فاقیله نا تقل قلدم   بلمیوب طوغرسنه یا کلدم
وسعت ایتدی بنه اولدم قانع   کلدی محنت ایله حال مانع
بکا منصب ضرر محض اولدی   سر کذشتم ایله دنیا طولدی

براییکی منصب اولدی تقلید — فقر و فاقه کیدرک اولدی مزید
بکا هر منصب اولوب موجب غم — نه قضا بلکه قضاء مبرم
بنی چوق صویدی بو جلاد فلک — دیلدی دفتر عمرم جلد حک
یعنیکم حال دلیله بی ریب — بویله بیدا اتدی بکا هاتف غیب
چلکه بو محنت عزل و نصبی — منصب آلناسی شکل حسبی
منصبک شمدی صفاسی کتدی — عقلا عزلنی ترجیح اتدی
سکا یوق چونکه قضادن بهره — مبتلا اولمه بو درد و قهره
اوله دیر سبب معاش امری کذ — طالعک بخت بد قل هر نجه کز
بر طریق دخی وار سالک اول — مصر مقصوده وله مالک اول
لطف حق شاید اوله انده دلیل — قلمه بو کوکب بختنک تحویل
وار او درکاه رفیع الشانه — یوز سوروب منتظر اول احسانه
کرچه کم مانع و معطی حقدر — جد و جهد ایلمین احمقدر
که شکوی ایده بن طالع شوم — بنی خلق ایچره قلوبدر مرحوم
بو تماشاسی کوریار انک — حالی حیب بکا دردنیانک
بی سبب نیجه لری اولدی علو — ایلدیلر بنم اوستومه غلو
جهلا دنیا نیجه سی فوج الملا — اهل عرفانه ایدر بغض و حسد
نقدر ایلسلر بغض عظیم — درکهکده قولونه یوق قدر بیم

بن توکل ایدوب الله مدام — درکه عدلکه کلدم نا تمام
هر طریقیله که بن معذورم — لطفک امیدیله مسرورم
اولدی احوال جواسیس عیوب — بنده کی قلم بو قومه مغلوب
نه زمانوم نه خود ذاته باق — نه کالیله مباهاته باق
بنده کی ایله چراغ روشن — نامراد اولمز او درکاهه کلن
دست لطفیله بنی قیل انفاق — منصبه بو غیره کرا استحقاق
شمدی خاطرده بو در اندیشه — کل یا فاضل همته پیشه
اول بیاض ایلدیکم شهنامه — معتبر نظمیله نصرت نامه
اوله منظور جناب شاهی — بهر مراد ایده بو دولت خواهی
یا علو فر باز عاطفته همای — اوله احسان شه جم آیین
همت ایلر سک اکر قابلدر — کیمه صورم دیمز مشکلدر
لطف ایدر سه شه ربع مسکون — بو رعایت چون اولیدر قانون
اولدی شاهه بو عطاشی تخلیل — لیک لازم آنی بو جزه دلیل
واریکن باب رئیس العلما — غیری درکاهه یوز اورمق نه روا
نعم لطفی جهانه مبذول — حاشا نه که سنی ایده ملول
بو جهان خلقنه لطف ایدر کس — سنی اتمزمی چراغ روشن
لطف و احسانه اولدی معروف — حالکه ایلدی تحصیل وقوف

سنی اغیار ایله اول بر کورمز — غیری قابولره یوز سورمز
بلوب احوالنی اشراف کبار — نامراد اتمک اولور آنلره عار
سکا لطف ایلریسه معبودک — بر کلامیله اولور مقصودک
عو بنیا بچه دک طول امل — کندو حدک بل عبث سویلمه کل
دایم اللهه توکل ایله — غم یمه صبر و تحمل ایله
صبر ایدوب اولمه امورکده عجول — ایلمز حق سنی محزون و ملول

صبر

مقالهٔ رابعه بالفعل ولایت آناطول قاضی عسکری اولان اعلم علمای عظام اکرم فضلای عالی مقام فاضل فضائل عرفان کامل شمائل احسان سردار سلاطین سکندر توان سردار مخاریم نادر الاقران معدیهٔ سبحی عطیهٔ رحمانی المستغنی عن الوصف والثنا عبد العزیز افندی حضرتلرینک توصیف لطیفلریدر

رابعا بحر عطا عبد عزیز — اول داخی فضلیله شهرت آمیز
کل کلزار شریعت اولدر — بلبل باغ فضیلت اولدر
خلق اولالدن بر و بو چرخ کبود — کلمدی عالمه بر بویله وجود
علم و فضلیله بولیدر شهرت — علما ایچره سزای عزت
اولدی بو عزت و رفعت ایله اول — قاضی عسکری ملک آناطول

حالنه کوره قضاة و حکام — اولدیلر و اصل مقصود و مرام
کم کلوب ایله مقصودنی عرض — بر مراد اتمک اولور کندویه فرض
اویلجه لطف و کرم بو ایله کرک — کورمدی نوع بشر شملیه دک
غائبانه ایدوب اوصافنی کوش — شو قلم بجه صفت قلدم جوش
بر قصد ایله واروب چه اجلال — اغلیوب قلدم اتما عرض ملال
بلمدیم باکه ترحم قلدی — تسلیت برله تکلم قلدی
حسب حالم برزا اندم تبلیغ — قلمدی لطفیله احسانی دریغ
دستگیر اوله نوله بنده سنه — التفات ایلیه افکنده سنه
استاننده ایدوب بندهٔ خاص — فقردن ایلیه منصبله خلاص
وار لیاقت قولونه احسانه — دکلم اول قیوده بیکانه
وار امیدم که حمایتلر ایده — بخت حالمجه رعایتلر ایده
هر کسک حاصل ایکن ناموسی — نامراد ایده می صبح بن قوتیی
دکل اول قابل مدح و تعریف — اختصار اتدی سوزی ای عبد ضعیف
داعی دولتی اول صبح و شام — تا که حاصل اوله مقصود و مرام

بقیهٔ اداکه در وصف جمیل برادر بکمز خواجه زاده‌ده کالازم التبجیل اغنی صالح افندی نک توصیفی بعد تلریدر

سویله ای عارف پاکیزه ادا — طور مه قیل بینه سر آغاز ثنا

اي بكتشلري صالح چلبي / بنجه وصف ايدهم او عالي نبي
خوب اخلاقي وار معاني لطيف / وصفه قابل دكل اول ذات شريف
وجهي وار قلمه آنكا عرض خلوص / لطف وحسن فقيره مخصوص
بو بنجه يل آنكره اولدي او استاد / قلدي چونكم بو فقيري داماد
فضليله شهرتي وار دنياده / قلقه مفتيسي اوصاف زاده
دار عقبايه چو رحلت ايتدي / بو سوزي باكه وصيت ايتدي
ددي وار سوزيوزك اول درجه / كه ميراولدي كرمي افواجه
اومرم كم او مخاديم كرام / خاطر يچون ايده لر لطف تمام
ارادن كچدي بو دكلو مه وسال / اولمدي كرچه ملاقاته مجال
شمدي لطف وكرم ايتسك ديرلر / قل شفاعت قلوكه موسميدر
ماحصل قدر بو محلده چلبي / معنئ الولد سر ابي
بني بر منصبله ايلك شاد / تا رعايت اوله حق اوستاد
بني او دركاهه چون اولدم منسوب / اولام اعدايه رواحي مغلوب
ويردي حاداملي طبعه فتور / قومديلر بكا بر لحظه حضور
بكا بر منصبي چوق كورديلر / طعن وتشنيعله اولدرديلر
شهد عرفاني كوروب هر كس / اوشديلر باشمه مانند مكس
نيزهٔ نظمي كورمز دشمن / اولدم اعدا كوزنه شمدي دكن

كرچه بر عبد حقيرم اما / اولدم عرفانمله مستثنا
بيكده بر قولنه اولور انجح / بو شكل نظمله بخشايش حق
قلمه واقع عالم تعريف / ترجمانندر بكا بو نظم لطيف
نغر درياده اولان كوهروار / قيمتم آنكليه مز هر خس و خار
نور قمرم بن قولك اول اشرف نابل / بلميوب ايلدي اغياره قياس
وار اميدم كه اولوب فتح باب / باعث شهرت اوله اشبو كتاب
ليك بو نسخه مباحات اتمم / سفها كتدوكي يوله كيتمم
عرض حال ايلم در مقصودم / اچلوب طالع نامسعودم
ملح اولا بو بنجه موالئ كبار / بيله لر دردلي بر مقدار
بولنه يعني كه بو درده علاج / اوليم غيري قپويه محتاج
عون نيا همكتي ايله بلند / عون حقيله اولورسن خورسند
قل توكل يوري الله مدام / قونه بر كون اله شهباز مرام
اولا اول روز ازلده قسمت / واصل اولور سكا بي منت
اختصار ايت سوزي اوزاتمه حضور / باشله وار خير دعايه شب وروز
يا الهي بو مخاديم كرام / اولالر عز وسعادتده مدام
ديلرزهم برنه رب جليل / ويره تا حشره دكين عمر طويل
بو حقيره اولوب آنلر مبال / خاكدن رفع ايده لر سايه مثال

بو دراینجه غرضم دنیا د ه … بنی غالب ایده لر حساده

یعنی عالی نظری روز و شب … شرف و عزتمه اوله سبب

ویردی تألیفمه اوصافنی شرف … حاکپاینه اولوبجه متحف

نظم لطفنی قلمایه دریغ … بلکه احسانه ایده سعی بلیغ

چونکه اوصافنه یوقدر انجام … حسب حالی برز ایله اعلام

مقالهٔ چارم سلطان الشعرا برهان الفضلا المتقدم

شعراء بلغاء مملکت روم اولان عبد الباقی مرحوم

بوصیفرکه سرای من اعلام و افخام در

ای دل اولمق دیلر بنك استاد … دایم اوستادکی قل خیر له یاد

خیر له یاد ایدن استادنی صحب … کشتنك عزتنه اوله سبب

یعنی اول باقی افندی مرحوم … علم و عرفان و نظری معلوم

مجلس علم و هنر ساقیسی … شعرای سلفك باقیسی

ایلدی دار بقایه رحلت … روحنه اوله خدادن رحمت

شعر انك اول ایدی سلطانی … حشره دك شمدی طورر دیوانی

نظمنه خلق جهان عاشقدر … مدح اولورسه نقدر لایقدر

وار در دنیاده چوق آثاری … لیک مشهور اولان اشعاری

انك اشعاری اولوب سحر حلال … ایلدی خلق جهانی میال

شیخ سعدی و نظامی جامی … هر نه کم وار شعرا فامی

روحه باقی کلیجک ضرب دست … جام نظمی بولارك بولدی شکست

بو سلاست بو لطافت بو ادا … داد حقدر اکا بی چون و چرا

شعرادن اکا یکمز بر ار … کلمدی روم و عجم کلمیسر

شعرا خیلنه سر دفتر ایکن … یعنیکم بویله سخن پرور ایکن

اتمدی کسب کمالن معلوم … بلدی سلطان سلیمان مرحوم

دیدی بو گوهر نایاب بحج … لایق مجلس احباب انجق

اول سخن پروری احیا قلدی … هنرن عالمه اعلام قلدی

کیمیا در نظر و همت شاه … بافه سیم و زره اولور خاك سیاه

باقی یه اول شه فرخنده خصال … التفات اتدی ویروب منصب و مال

حکرّه هر بر شه عالی همت … قلدیلر باقی یه کلی رغبت

قدری کوندن کونه افزون اولدی … مه نو کبی کمالن بولدی

ایکی اوچ دفعه سعادتله مکر … اولدی روم ایلنه قاضی عسکر

بیرلك قلدی مزاجن تحریف … اولدی خدمت فتوی تکلیف

نظمله شاه جهانه هر بار … پیرلك عذرن ایدردی اشعار

ایلدی چونکه اجل جامنی نوش … بلبل عالمگن اولدی خموش

منظهر رحمت رحمان اولسون … حور و غلمانله مهمان اولسون

ایلسون حضرت حق روحنی شاد / بودر الحاصل مقصود و مراد

انکا مائل ایدی بو طبع بلند / کیدرک اولدم آنکا دانشمند

خدمتنده اولوب آنک نیچه یل / ایلدم علم و معارف حاصل

قاضی عسکر کن ایدوب استخدام / ایلدی بعض دیارده قسام

دخی روزنامچه جیبی اولمشیدم / التفاتنی تمام بولمشیدم

ایلیوب جانله هر خدمتنی / صکره آلدم قلبه قسمتنی

یاتغلوب کندمه چوق ایش ایتدم / چونکه مرحوم یاننده کیتدم

اوقبادن بنه بر قاضی شوم / بو شرفدن بنی قلدی محروم

بنی استردی ملازم ایده اول / وضع معقولم ایدوب اولدی خول

حق بلوربن دکل ایدم راضی / اولان اول قدس شریف قاضی

نامی اول ذات شریفک احمد / التماسنی آنک قلماز رد

ذکره‌جی باشنک اول داماد / بکا لطفیله ایدر امدادی

انکا توجیه اویجی قدس شریف / اولدی قانون آلنور اوج شریف

باقینک کندو رضاسیله عیان / بنی قلدی او ملازم تعیین

باقی مرحوم بنه اتدی قید / انکا حیف وای قفا ولدی عمر و زید

کلدی مژده خبری چون آنک / کندی باقیسی تجین دنیانک

واقع حالی دیدم منلا یه / داخل و ملحق دیلدم موتا یه

یغمر یلر یا که معارض اولدی / بو خبر کوشنه خلقک طولدی

صکره اول فضل و کرم کانی / قاضی عسکر روم ابن اخی

بلدی درد دلی درمان اتدی / بکا بر مدرسه احسان اتدی

چونکه بو لطف و کرم قلدی ظهور / صله یه کتدم اویله ده مسرور

وار ایکن اندن ناقل قلدم / رزق ایچون حقه توکل قلدم

کچدی بو حالتله بر ایکی یل / اولدی احوال معاشم مشکل

دینه کیردم ینه محزون و ملول / مسکنم اولدی ینه استانبول

هم اول فاضل و علامهٔ روم / یعنی کم اسعد افندی مخدوم

قلدی قورشنلی قضاسن احسان / در عقب ماملک اولدی تالان

بکا یار اولدی چون طالع بد / مرض فقر ایله اولدی مشتد

صله ده حاصل ایدوب خیلی دیون / منصبک ضبطنه کتدم محزون

وار ایدوب اندم آنکا قطع منزل / منصبک اولمدی ضبطی قابل

ینه سردار الملن یاد اتدم / عاقبت عزم بغداد اتدم

فقر له متنزل و آواره / عرض حال اتدم اودم سرداره

مرحمت قلمدی حالمی بلدی / تذکره‌جی یه حواله قلدی

یوز وجه باقمدی ابن ولدان / صالدی فردا یه بنی نیجه زمان

صاتدی منصبلری بو للو ایلو / جانمه کچدی بنم مغز و للوع

یوغیدی ویرمکه زهر قاتل بر قضا ویردی بکا بی حاصل
بولدم انده وار ایسه سوز موج چکدی غم بنده زمانم آنجق
چونکه اچلدی بکا بخت سیاه اولدی دل آتش فقر ایله تباه
داغ غم بنده ذلیل و ناکام چکدی بر نیجه شهور و ایام

مقالهٔ سادسه بو حقیر و کثیر التقصیر که منصب قضا سودا ایله مبتلای غم و درد کثیر و مرور ایام و شهور ایله بو طریقدن نجه بعد بهره گیر اولمغه زمانه اعدا طعن و تشنیع اعدا سببیله بقیهٔ عجب حالی بر مسلالی نظم و نثر ایله املا و انشا بو طریق ایله ماجرای اخفا ایلر

کیمه کم طالع بد اولمیه یار انک احوالی اولور صعب و دشوار
سیم و زر السنه له طراق اولور قدری هر پرده انک اطلق اولور
آج ایسک اچجا اولمی مددی که انک اولمیه هرگز سندی
چکمه کل منصب ایچون سعی و امک یوغیسه سیم و زرک آرقه کرک
کیمه کم اولمیه عالمده ظهیر اولور اول بخلیلن خوار و حقیر
بو فلاکتله چکوب عهد بعید چیقدی روم ایلنه سرد ابر جلید
فقر و فاقه ایله بنم بی مایه وار دم اغلامی مراد پایه سنه
باقمدی اول دخی اصلا یوزمه اعتبار اتمدی یعنی سوزمه

گلدی تذکره جی اولدی چشمی صورت اوغرسی او تکری خشمی
رشوته میل ایدوب اول بی غم تشنه ویرمدی منصبی صحیح رشو تشنه
وضع مکر و حیله اول ترک دنی گوره جک گوزلری یوغیدی بنی
بر مرلو اولدی چو غنی یار انک نظری اولمدی با که انک
گوردی رحم اتدی بکا دفتردار اولدی تلخیص ترجیه ناچار
الی تبدیله قلمدی قبول گتدی غم وار ایسه خرج معقول
بو فلاکت ایله عودت اتدم منصبه طوغری چکلدم گتدم
زور با اسبابی صویدی نه که وار بر ایکن محنت و غم اولدی هزار
نیلدی گوریکا بو بخت سیاه ضبط اولنمادی او منصب آگاه
انده جمع اولمغله اوچ قاضی هر بیسی اولمدی غله راضی
آستانه طرفی اولدی قوی اولدی اول حادم شرح بنوی
درد غله ارایوب بر چاره ینه گتدم چکلوب سر داره
اتب مقصودم عذر لنک اتدی یله یله یلی قویرق گتدی
فقر و فاقه وار ایسه بنجه زمان ایلدم شهر بلغرادی مکان
اغلیوب درد دلی عرض اتدم اهل دللره و پیشنه گتدم
فقرمه واقف و بنجه ظلمه بنی مسخره قلوب بر کره
اولدیلر یعنی فقیره دشمن شرحه قابل دکل انده چکلن

چکدی بو المی حذمتکار　　بنجه اسبابمله قلدی فرار
ناکهان دوشدی سرشنک محلول　　ایلدم آنی ضرورتله قبول
بریکا یوق ویره جک خرج برات　　وارسک اول منصبه یوق الله نجات
چونکه اول منصبه اولدم داخل　　ضبط دربطنده اولوب مستعجل
اغلدم آنی کوریجه ناچار　　اول قضاده دخی اوچ قاطر وار
اوغرادم بنیه عجب غوغایه　　بنه کلدم چکلوب پاشایه
قاچنعسکردن الا ضبط اندی　　بنی بو غربت وغم الجندی
شکردر ظاهر ایشی ناچارک　　بنه دوشدم بابنه سردارک
منزله وارمغه سرعت اندم　　وطنه طوغرو چکلدم کتدم
حاصلی فقرله محزون وملول　　ایلدم قلبه ده یارینه نزول
بریکا خون غم اهل وعیال　　بریکا طعن عدو وسردی ملال
کلدی دین استوارباب دیون　　آز قلدی که ایدم عرض جنون
بلمایان صاندی کیدر محلوله　　بنه عزم ایلدم استانبوله
طورمدم بیلدم ایسه اندم　　استانبه چکلدم کتدم
بو غم ودردیله محزون وملول　　ایلدم چونکه ستانبوله نزول
اندهٔ یانجه کیدن حذمتکار　　آتمم اسبابمی الوب اندی فرار
ناکهان اهلمه کلدی بو زیان　　ارادم طوردم آنی بیجه زمان

بولدیلر غیر یلری مطلوبم　　آلدی سرداری اولا مکتوبم
منصبه کتدی صفالر سوردی　　بنی بو محنت وغم اولدردی
صبرله بعد مرور الایام　　بتیشوب میوهٔ مقصود ومرام
حضرت حقدن عنایت اولدی　　صبرله دفع قساوت اولدی
وقت اسعدده مکرم بر روز　　اچلوب کون کبی بخت فیروز
انکاریله واروب دیوانه　　عرض حال اتدم او عالی شانه
ایلدم پای شریفن تقبیل　　کوردی رحم ایلدی اول ذات جمیل
فقردن ایلدم اکا شکوی　　ویردی اولدم بر آوج اقچه بکجا
دیدم ای افضل اشراف عباد　　بر قضا بیله قولک قلسک شاد
عرض حال ایدوب آکا شام وسحر　　التفاتنه اولوردم مظهر
انتظار اوزره ایکن صبح ومسا　　کلدی ایردی کیدرک وقت قضا
آشکار اولدی بو سر مبهم　　کلدی یاقلاشدی قضادم مبرم
منصبه اولدغمی کوردی حریص　　بر نواری بکا قلدی تلخیص
مرض غم بنه اولوب مشتد　　اولدی ناکاه مکانم سرحد
بریکا دل ایرشوب وقت شتا　　حزن دل افزون اولور انده بلا
باشلدن آنلدی بنه ارباب دیون　　چکوب اندوه وبلا کونا کون
نیچه درد وغم و الطف سل　　کیدرک منصبه اولدم داخل

منصبك صورا رسمك فائده‌سى — سكا نقل ايليه‌يم عائده‌سى

انده يك‌سانك كور بينور سود و ضرر — بر بجل اولماز آنك حقنده كجر

بر بليغه نكته الجنيده نفرات — جوع و ذلتله كچوررا اوقات

انده قاضى بو غازيم بسليه‌مز — كور منجه كشى وصفن ديه‌مز

بش اون آى انده اولوب صبح و مسا — عشرتى ايدر عدم دنيانك ادا

عاقبت بيلدم ايسه اندم — بو دنه طوغرو چكلدم كتدم

حسب حالمى ياز و بى اى عبد ضعيف — ايله بر خوب كتابى تصنيف

نظر ايده بجه كبار علما — ايده‌لر حجت ذاتك امضا

حق‌لريله بعض قضاة انام و ولاة حكام قضا رضا و بر مطالب علمه عازم اولد

بر زمان قلبه ياردى منكر — ترك ايدوب قلمشيدم عزم سفر

كاه استانبوله كه سر داره — طاقتم قلمدى واره واره

بو طريقيله كزوب چيلى زمان — بنى قلمشدى فلك سر كردان

كوكب بختم ايدركن تو بنج — ايردى بيك ايكى له يديه چوق تاريخ

حكمت حقله اول اثناده — غزله اولمغله ازاده

قلمدى مملكت سرحدده بيرم — بدونك اقليمنه دوشدى سفرم

غزله قالم اولوب باشمه تنك — طالع نحسله ايلردم جنك

يار اولمامغله طالع دون — محنت دهرى چكوب كوناكون

اولمشيدم بيم درد و غمه غرق — ايده مزدم كيجه دن كوندوزى فرق

بليمين كه ايدردى بهتان — بنى اكلردى كه همت و خيران

نامت اولسه ايرشوب وقت نماز — ناله به ايلرديدم بن اغاز

سنت ظهره كراسم نيت — خاطرمده يوغيكن جمعيت

اوبليه قلمه مؤذن قامت — بن اكنديه ايدردم نيت

بلمزدم نه قراءت اندم — ظهره مى عصره مى نيت اندم

بر فى بولميوب اركان صلوة — روز و شب بويله كچردى اوقات

بو عيدى خالقة لايق عملم — جو عيدى حاصلى طول املم

يعنيكم غالب ايدى نسيانم — اولدى نسيانه سبب عصيانم

دير ايدوم اغلبوب اى خدا — بنيه منجم اولور حالم عجبا

بر يكا طول امل حرص دراز — كيم واروب ايده يم كشف راز

بر يكا ناوك بهتان حسود — بر يكا باب مرادم مسدود

بر يكا درد و غم كثرت دين — بر يكا طعن عدو غم خصم تشنيع

بر يكا آتش فقر و فاقه — بر يكا يوق عملم خلاقه

بر يكا جور و غم خويش و تبار — قتلوجا بلمزن ايد ايدر بيزار

بر يكا جور و غم اهل و عيال — بر يكا خوف خداى متعال

قنغى بر ين ديه‌يم محنت چوقدر — شرح و تحريره آنك حاجت يوقدر

چوجه ابر شمندی فریادم — آغلمق اولمشیدی معتادم
دیلیوب حقه مناجات مدام — دیر ایدم آغلیوب ای رب انام
بنجه صبر ایلیه بین حال خراب — چکدوکم محنته یوق حد و حساب
غیریه منصب اولور واقع غم — بکا اما که قضاء مبهم
ایکی اوچ دفعه که قاضی اولدم — چکلن محنته راضی اولدم
ننگ اولوب بانمه بو ملک جهانم — اولمشم فقرله مذموم مصاع
بختم آرتق اولوب روز بروز — هیچ آچلمدی بو بخت فیروز
بلمزم اصلی ندر شمدیه دک — دوغدی قطبمی دیجه فلک
غیریه مهر و وفالر ایلر — بکا هر گونه جفالر ایلر
چوق زماندر که تحمل قلدم — فکر ایدوب شمدی تعقل قلدم
گزرن بو نجه زماندر ناکام — کلمدی حالمه القصه نظام
اولدم احوال قضایه ناظر — فقرا چوغی بریشان خاطر
اکثری بنجلاین مفلس و عور — احتیاجیله ایدر عمری مرور
لا مکان اولوب ایدر گشت و گذار — ایده من صو کبی بر یرده قرار
گورمکه اهل و عیالن حسرت — اشلری گوچلری فقر و دکت
منصب آلنجه کچر بر نجه ییل — اله ضبطنده اولور لا یعقل
بخت به صم کچدی بنجه دفعه آکا — بنجه کز باشمه کلدی بو بلا

بو طریقت اولیجق پامالی — سعی ایدوب قاله گتوردم حالی
ایلدم کندومه اولدمده خطاب — دیدم ای غافل سرمست و خراب
ندر منصب بو دنیا دیدکک — بی بقا منصب ایچون غم یدکک
بلمدک آخر چو فنادر بو جهان — میل ایدرمی اکا هیچ عاقل اولان
عقلایه بو جواب شافی — اولیسر کنج قناعت کافی
حشره دک دیرسکه اولنامکی — ایله وار گلشن نظمی آباد
شعرادن بو جهانده نجه لر — نظم و نثر ایله اثرلر قودیلر
که اولور نامری خیرله یاد — قله جوق جمله سنک روحنی شاد
سنده وار نظمله ای عونی زار — ایله احوال قضاتی اشعار
اولا مدح موالی قلدک — سخنک قدرنی عالی قلدک
ثانیا حال قضاتی هر بیر — گتوروب نظمه وایله تحریر
علمادن اولنی مدح ایله — جهلادن اولنی قدح ایله
واقع حالی یازوب بر مقدار — ایله وار عرضه اشراف کبار
سرگذشتینی یازوب حکایت — سندخی خیرله اکدر نامک
یاکلوب ایلمز سینک تصدیع — بلکه اشراف کبار اوله شفیع
اهل دللر نظر ایدوب هر چند — حق شناس اولماز ایده بلکه پسند
سکا ناکه علما رغبت ایده — حالکه واقف اولوب شفقت ایده

آله کاغد قلم الوب ناگاه — باشلادم نظمه همان بسم الله
استخاره‌یله تفأل قلدم — ذکر که حقه توکل قلدم
اوبلجه تبلمه حقدن الهام — ایلدی تحفهٔ حکام آکه نام
باشلادک گرچه که بو نظمه دلا — سنی الزام ایده شاید علما
سنده فکر ایت علماء لاف وکذاف — سوزکه رغبت ایدرمی اشراف
بو مباحثی قویوب حدکی بل — سکا دوشمز بو مباحثه ای دل
سنده اول دکلو بضاعه بو قدر — علمادن آکا قادر چو قدر
وار ایکن نظمه کمال قدرت — برسینی قلمدی آکه جرأت
ذرجه بو قدره آکه انکارم — بیلورم گرچه که بن مقدارم
معرفت بحرینه اولوب غواص — بولیمزدم بو قدر جوهر خاص
خبرک طوغروسی بودر اما — قلمسونلر ظرفا حمل ریا
طبعمه لایح اولوردی بی ریب — اوگره دردی کسی هاتف غیب
یوغیدی نظمه بنم مقدارم — بر کتاب ایدی انجق کارم
سوزمه واقف اولور اهل کمال — بو مسئلدرکه یوق آنکا زوال
بو مقالات سعادت انجام — عول حقیله بولنجه اتمام
دیلرم سندن ایا رب ودود — ناظر اولمایه آکا چشم حسود
کر نظر ایده نکات ای رب غفور — دیده‌سی اوله مکانندن دور
سهو له وار ایسه انده قصور — اهل انصاف آنی طوتسونلر معذور

درجه

19

نظم وانشاده بولورلرسه خطا — عفو ایده آنی کبار علما
بوکتابم ایرنجه انجامه — تحفهٔ نو اوله خاص و عامه
یاد اولوب خیرله نامم مطلق — غرضم رحمت حقدر آنجق

مقالهٔ سابعه قضاة انام وولاة حکام قضایه رضا ویروب طریق علمه عازم اولدقلرنده ملازم اولنجه اولدیکلری رحمت وانتظاری اشعار در

سویله ای عارف پاکیزه کلام — ایله احوال قضاتی اعلام
علمانک شرفین یاد ایله — دل غمدیده‌مزی شاد ایله
ایلدک مدح موالی‌یی تمام — نجه در حالی قضاة وحکام
بلدر آنی دخی اعلام ایله — واقع حال بیان اقدام ایله
غالبا شمدی قضاة وحکام — اولدیلر خیلیجه مغلوب عوام
بونلرک حالی دیگرگون اولدی — بیکس اولان قتی محزون اولدی
علمانک نجه طالع دون — جهلانک شرفی گوناگون
اهل دللر بو سوزی سویلیلر — قعر دریاده درر جیفه زبر
بنه کوستر میه مرآت فلک — عدل وداد کیوزینی شمدیدک
انکا باعث نلر ایله بیان — بلمیلر قلمه تا کم اذعان
قطع ایدم کشی دیو پایه‌سینی — جرح ایدر عمر گرانمایه‌سینی

علمه شغل ایلیوب اول شام و سحر   نقدین بن ایب آکا صرف ایلر
حاصل ایدیجه مبانیء علوم   نار فقر ایله نیاز ینه که موم
نه ایسه جملهء علم شرعی   طبع پاکنده اولور هب مرعی
اوله هر مسئلهء فتحه محتاج   اول تحملنده ایدر استخراج
حالیشوب بونجه مه و سال و فقیر   علم شرعیده اولور جمله خبیر
صبحه دک هر کیجه مانند نجوم   اویومز ایلر او تحصیل علوم
کندو یه همتی اولورسه بلند   استیانکه اولور دانشمند
والده استنابوله ایلر حرکت   درس او قنور قنده که اوله جمعیت
اول طریق ایچره الوب چوق منزل   بنجه جمعیته اولور داخل
کرچه کم علم و هنر حاصل ایدر   فقر و فاقه آنی لا یعقل ایدر
احتیاجیله ویرر جانه خراش   مضطرب ایلر آنی فکر معاش
دائما عمری فلاکتله کچر   کیجه سی کونی ریاضتله کچر
بکلیوب بونجه موالیء عظام   مدرسه کنجی اولور اکه مقام
صاقلی یوعنکس انک آغارر   دخی اول کندوسنی تازه صانر
بار محنتله اولور قامتی خم   اولاین دیو ملازم هر دم

قال علیه السلام یشیب ابن آدم ویشب فیه خصلتان الحرص وطول الامل

فقر و فاقه چکرلن خوار ایلر   غم و محنت آنی محزون ایلر

20

اول طریقک نه ایسه ارکانی   کتورر بیر نه هر بر آنی
اومرادینه ایرنجه هر بار   غلمه عمری کچر لیل و نهار
طوتلمه اسشته ملازم اولدی   منصب آلموغ انکا لازم اولدی
کوسترر چونکه قضایه اورضا   مدرسه دریولی اتکت یا قضا
هوه سی بودل نالاننده   دولتی بوله قضا یا ننده
بو مثللر که دیمشلر عقلا   کشتی اعمی اولور ایرد کده قضا
هر کم اولورسه قضایه راضی   صعب کیدر زحمت حال ماضی
آنیه حاله ایدر کرچه نظر   بو تصوردن ایدر چوغی حذر
غایت آز اولور اولورسه ناباب   ایدر عزلیله مرور سنیاح
نه قدر زحمت ایسه صبر ایلر   بو امید ایله دیله جبر ایلر
قصدی بو منصبه چون واصل اوله   کیده غم ذوق و صفا حاصل اوله
اضطراری هوس منصب و جاه   دوشر آنی بو خرصه ناکاه
قاضیعسکر قپوسن روز و شب   بکلر اوق ردلنی مطلب
بو ملازملری هر طبعی سلیم   جمله اوچ قسمه قلوبدر تقسیم
اولدی هر صنفی انک لاغر و زرد   فقر و فاقه ایله اولمش بر درد
بولمیوب کندو یه جای راحت   ضعفله بی مدد و بی طاقت
دفع غم دیو بیر افیون صیقلور   ستویله لاغرکه طوقنسک یقلور

اغنیادن دخی بر صنفی عجب / جمع ماله چالیشر روز و شب
فتح اولوب انلره باب تحصیل / ایلمشلر او علومی تکمیل
بولوب انلر مرض فقره علاج / ایلمش هر بری تحصیل خراج
اولدی بر صنفی ده منسوب کبار / بر منصب آلور سندی وار
بذل ایدر منصبیچون مال و منال / یوز طوتار انلره عز و اقبال
اول ایکی صنفی قوتی عمدر / غلله بصلری توام در
قنغی صنفندن ایسک کندوکی بل / صنف اولادن منهم و اجهل
اغنیا زمره سنه یوق سوزومز / فقرا حالنی کورسه کوزومز
حق سوزه مرد ایسک کوش اتسک / فقرا خاطرینی خوش اتسک
آنی ازعاج ایده مز هر احمق / فقرا قلبیدر کعبهٔ حق
دولت ذلتی ویرن حقدر / آنی فهم ایلمین احمقدر
اکر رحم ایله که ناچار اوله اول / فقوله بیکس و بی شکار اوله او
صبر ایدر فقری خلقه دیه مز / شیشهٔ عرض و وقارن چیه مز
قالور البته حجاب آلتنده / کنجدر صانکه تراب آلتنده
سایه وش خاک که اولور یکسان / دربدر شویله کزر سرکردان
آتش فقر آنی ینجه مه وسال / بوتهٔ محنت ایچنده ایده قال
فقر دور اوله یاراننده ن / بالضروری او صانه جاننده ن

مقالهٔ ثامنه اهل انصاف حکام کرام و قضاة انام حضرتلرینه اعتذار ماکلام ایلیوب زماننا انلره اصابت ایدن چالیه و قضایا که جانبندن مناصب ویرلکله منصبلرنده ثبات و دوام اولمدیغن اعلام ایدر

دیکلکی ای زمرهٔ حکام کرام / اهل انصاف قضاة الاسلام
وجهی اولمایه شو سوزکم جانا / اوله عاقل اولانه خاطرسا
سزی تحقیق ایسه کر مقصودم / نامراد ایده بنی معبودم
بی سبب سزه بکا دشنام اتمک / بو سوزیله بنی الزام اتمک
سویله کیمسن بو مقالاتی صحیح / دیمسونلر ظرفا هیچ ملیح
نظم و انشایه کلن تحریرات / اوکمه کذب و ریا تقریرات
آنی تألیفه چکوب بونجه تعب / واقع حالی بیان ایتدم هب
جمله کزدن بودر رجای مأمول / عذرمی اهل کرم ایده قبول
یعنی القصه بو جمهور قضاة / یک بیک جملهٔ حکام و ولات
قاضیلق الـه کرکدر کیده رک / چکمک استر انکاده خیلی امک
قاضیعسکرلره وارمغیله / ال اوروب قارشوده طورمغیله
واره کله او صانوب قاپوسنه / طوره طوره یوریلوب طاپوسنه
فقره حالک وله شویله خراب / صاتدوق قالمیه نه تاب و کتاب

روز و شب ایلیه‌سن سعی جمیل   آستانه‌ک دخی ایده‌وب تجمیل

عرض حال ایتمکه اقدام ایده‌سن   حسب حالک اروب اعلام ایده‌سن

اوکونه خوف و رجا ایله واروب   فقر دل ضعفی شکایتلر ایدوب

آغلیوب حالکی عرض ایلیه‌سن   سرگذشتک نیجه ایسه سویلیه‌سن

نظر ایلرسه‌ده کاهی یوزوکه   ملتفت اولمیه چوق قلوب سوزکه

یار غم ایده الف قدکی نون   گیده‌رک حالک اوله دیگرگون

منصبه واصل اولنجه هر دم   چکه‌سن بر ایکی یل درد و الم

عاقبت منصب آلورسن اما   گلیسر باشوکه بیک درلو بلا

گیره‌سن ینه نیجه محنتله   وارده‌سن منصبکه دولتله

منصبک اولورسه بی حاصل   اوله‌سن بو غمله لایعقل

طوته لم مدتک ایدک تکمیل   بر ایکی اقچه ایدرسن تحصیل

ایتمیه اول دخی دینوکه وفا   چکدوکک درد و الم قاله سکا

ایو اولورسه اگر اول منصب   چوق اولور اکه بیلورسن مطلب

بر قوی کمسه آله قاضیلغک   بو قدر گرچه ایتماز راضیلغک

بی کس اولماغله‌سن عالمده   اوله‌سن بو نیجه بلا و غمده

سنی معزول ایده‌لر یا تبدیل   مدتک قلمغه آنده تکمیل

ظاهر اول منصب اولوبدر مرجح   اوله‌سن بو غمله‌سن مجروح

گر قبول ایلرییسک سوء آتی   قازانورسن بر ایکی عثمانی

یاکلوب واریسک استعفا نوله   آنده رغبتمی اولور معزوله

سوزکی ایلیوب اول از بر   وار اجا عمک نیه قاضیعسکر

دیه‌سن ماکه کنال حور و دلیلا   نه ایچون منصبم اتدک تبدیل

ندر جرمی بنده بیله‌یم   تا که آنگله تسلی اوله‌یم

سکا دیر گرچه که جرمک یوقدر   لیک اول منصبه طالب چوقدر

قلدیلر آنی شفاعت بنده‌یم   قنغیسنک سوزکی رد ایده‌یم

بر قوی کمسه‌یه منسوب ایمش اول   قوت قاهره سیله مقبول

منصبک ایلدیلر انکا مراد   ویرمیوب ایده‌دم بنده عناد

حاصلی منصبکی ویردم آکا   بیلورم گرچه که ظلم اولدی سکا

غیرسینه سنی اتدم تبدیل   مدتک ایله وار آنده تکمیل

اختیاری با اولورسن معزول   یا واروب منصبکه ایله قبول

بویله ویر نیجه سؤالیله جواب   ویره‌سن آینه فکرته تاب

غیرلر ایسه قلوب ایی صحیح   منصبه ایلرییسکسن ترجیح

واروب اول منصبه داخل اوکسن   نقده تحصیلنه مایل اوکسن

چونکه اول منصب اوله بی حاصل   هرنه کلوا اولور ایسک عادل

بالضروری طمعه خام ایده‌سن   جمع مال ایتمکه اقدام ایده‌سن

دیمیه‌سن بو حلال و بو حرام — اکل ایدوب و قفله یال ایتام

دیه‌سن کیمنه رسم قسمت — نصفه یالین آله‌سن بی منت

جمع اوله بو بخلیله مال خبیث — کوشنگه کیرمه آیات و حدیث

قال الله تعالی و تبارک و من لم یحکم بما انزل الله فاولئک هم الظالمون

اولمدک امر خدایه منقاد — بیله‌ز ایکیسنی بو حق عباد

الیوب کندو کی مغلوب عوام — اوله‌سن روز جزاده بدنام

حوصله ظالم اوله‌سن ایواه — یوزک اوله ایکی عالمده سیاه

حیف اول عقلا ادرکه خفیف — سیرت و طینت ناپاکله خفیف

سکا لایق می بو گونه اعمال — علمانی ایده‌سن پامال

ظلم اولورمی علمادن صادر — اولوب علمیله عمله قاصر

ظلم ایدرسه عجب اولماز جهلا — دفع ظلم ایتکیچون در علما

عالم اولان کشی اجری ایلر — امر معروف له نهی منکر

قلمه بکارلم کذب و تلبیث — سکا بیتمزمی بو مضمون حدیث

آنی گوش ایتمک اولور فرض عیان — بویله بیوردی رسول الثقلین

روی عن علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه انه قال رسول الله

قضاة امتی ثلثة اصناف قاضیان فی النار و قاضی فی الجنة

صدق رسول الله یعنی قاض قضی بالهوی فهو فی النار و قاض

قضی الحق و هو عالم فی الجنة نقل من جامع الصغیر

کمده کم وار ایسه عدل و انصاف — یوقدر ایلمز اول لاف و گزاف

ظلم ایدن جاهل اولاندر اکثر — بو حدیثی نه اوقور نه دکلر

بو حدیثیله کم اولمز عاقل — ظاهر اول کمسه اولیدر جاهل

قاضی اولماغیله بعض عامی — ظلمله چقدی قضانک نامی

قاضی کیم جاهل اوله عالم اولمیه — اختیار ایلیه وارور ظالم اوله

ظالم اولان کشیلر جاهلدر — علمدن اکثری حب غافلدر

قاضی کیم جاهل اوله ظالم اولا — آنی رسوی ایده محشرده خدا

عالم و عادل اوله شول قاضی — حضرت حق اوله آندن راضی

عاقلیسک کل ای مرد سخی — علمایه صاقین ایتمه سوء ظن

اولدی روشن بو مثل اهل دل — که یاغر یاغمین قوری یانیجه بله

بلمز آنی بچه نادان آنکلر — عالم و جاهل بیلن آنکلر

سکا دیر قاضی اولورسا اولا — حاکم اولورمی جهانده نادان

بو سوز عاقلره نه لایقدر — صانور اول علمی قبا صار قدر

قورشاه اولانجه جاهل — قاضی و حاکم اولور هر بچه بیل

بچه سی اوقوما دل نحو صرف — مسئله بلمز بیلن هیچ بر حرف

اولمشیکن جهلادن معدود — حاکم اولماسنی ایلر مقصود

انلرک اولسه کرک طالعی یار — خلقدن ایلمز اول عزت و عار
حال عالم بو در ای اهل کمال — شمدی باصدی علمایی جهال
دوشدی بو درده اهالی هنر — بو عصرده کم اولور کم دکلر
جهلا کون کبی رفعتده اولور — علما خاک مذلتده اولور
اقتضاسی بو میدر دنیانک — رفعتی ارتق اوله نادانک
قنغی عالم که اوله افقر ناس — آنی اول جاهل ایلسن اتمه قیاس
که انک قوت مالیه‌سی وار — بنه صونسه الی ایرر هر بار
کیمسون عرفه اضافت هر دم — خصم اولور اگر امام اعظم
مدد اولدرکه بزی بو غیرته — ظاهرا بونده وار در حکمت
هر طرفدن اولوب اعدا بیکر — شر و شور ایله پر اولدی دنیا
انکا طولیده جلالی المنی — طوتدی هر جانبی ظلم و ستمی
انکروس ایچره اولکا دشمن دین — آتش ظلمی اولنماز تسکین
شرق ایلنده دخی ال سرحد بر — طولدی صعب دشمنله بحر و بر
عالمک فتنه سینه روز و شب — علمایه بو جفالر در سبب
آتش ظلمله مظلوم ایدر آه — آسمانی طوتار اول دود سیاه
باب رشوت ایسه مسند اولماز — رفعته کیمسه مقید اولماز
هیچ سوزی هر کشی خود سویلنیر — ترک سر اتمیان آنی دینیر

جمع مال ایچون اورر هر کشی لاف — کمه قالدی عدل و انصاف
علما و وزرا جمله‌سی صعب — خواب غفلتده یاتورلر عجب
بیقیلور کیمده ملک عالم — کلمیور انلره هیچ درد و الم
ظاهر ایله آنی شاه بنام — دفع و رفعنه ایدردی اقدام
ظلم خاشا که رضاسی بو قدر — خلوص دنیایه جفاسی چوقدر
شرقله غربه ایدر عدل و داد — ظل عدلنده صعب افراد عباد
دولتی حشره دک اولسون ممتد — یعنیکم حضرت سلطان احمد
بویله بر شاه عظیم الشان — بویله بر کان کرم سلطان
بویله بر پادشه جم عظمت — بویله بر خسرو عالی همت
کورمدی دیده خورشید جهان — دور آدمدن الی هذا الآن
بو در الکا دعا عاجز که مدام — حشره دک وار اوله اول شاه بنام
عونی بی کس بیچاره حقیر — داعی پادشه روی زمین
سفرانده یازوب شهنامه — تحفه قلدی آنی خاص و عام
نظم و نثری انک اولوب یکتا — چون بیاضه اولوب اوله عرض رکاب
وار امیدم قبول ایله نظره — بر مراد ایده بو اهل هنری
بو دعایه شاهنشاه جهان — شوایه قیله لطف و احسان
تحفه‌سی چوق ضعیفک هر دم — سرور ابای ملخ بیش و کم

بیشی و کم حضرته ایسه تحفه مور   لایق اولدر اوله شاها معذور

سن سلیمان صفت بن مورم   اشبو معنی یه عجب مسرورم

شاهلر لطفه بهانه استر   لطف شاهه نه بهانه استر

حالنه واقف اولوب رغبت قیل   حسب حالی اوقیوب شفقت قیل

شههاکه اولور عطاسی منبرول   کمه اولماز در عدلنده ملول

هیچ اولنا بر کیمسه رد اولماز   باب احسانی شهک سد اولمز

قولنه قیل نشه روی زمین   یومی قرق اقچه وظیفه تعیین

بو تقاعده قناعت قلسم   کاهی دیوانده کتابت قلسم

حق ویروب حاصل اولور بو مرام   منصبک ایلیم نامنی یاد

عونیا کم بلور اول شاه کریم   قولنی ایلیه شاید که زعیم

باب شه مقسم ارزاق انام   سنده وار ایله اودر کاهی مدام

ایلک شاهه عدالت عنوان   بکا بو وجهله لطف و احسان

امر اولینور ایسه بن ناکامه   نظم ایدم هر سنه بر شهنامه

اوقیوب دکلیجک شاه جهان   ایلیه بن قولنه استحسان

عونیا عون خدا کر اوله یار   بو مراده ایره سن آخر کار

عون حقدن دله مقصودکی جیب   شاهدر کرچه که ظاهرده سبب

نه دیم اول شه بحر و بره   بحردن قطره کنشدن ذره

انده ختم اولدی عدالت انده   انده ختم اولدی سخاوت انده

اتک عصرنده کلیدی جمشید   خدمتن ایلیوب اولوردی فرید

مجلس کوره اکر رستم زال   پایمال اولوردی سایه مثال

جود کل قابل مدح و تعریف   قل دعا ایلیم ایا عبد ضعیف

یا الهی او شهنشاه بنام   طوره طوردقچه جهانی ملکی مدام

عمرنی افزون ایده اول حی و قدیر   اوله اعداسی همه خوار و حقیر

ایرشوب عون خدای متعال   حسنه صحب جمله بلا عایب و زوال

معجز ایتیله رسول الله اشک   دشمنی منهزم اولسون شاهک

حشره دک شاه جهاندار اولسون   عون حق اکه نکهدار اولسون

سایه سنده اولالم آسوده   روز و شب حمد ایده لم معبوده

دیلر ز حضرت حقدن هرگاه   مستجاب ایده دعامز الله

حکایت بر لطافت که امر خدمت قضا افضل طاعت و عبادتدر

جامع زمرهٔ ارباب علوم   ابن طاشکوپری افندی مرحوم

بو نقل ایتدی شقایق ایچره   سویلینور افضل حقایق ایچره

فضلادن بری سابقده مکر   آنلره بو یله حکایت ایلر

شاه توجیه قضا ایلر آنکا   که ایده شرع رسولی اجرا

دکلیدی غرضی عزت و جاه   حکم ایدر حضرته ایسه امر اله

زهد و تقوا اوله اولوب قاضی لرام | اهتمام اوزره ایکن صبح و شام
کاهی زر و باده بنی المختار | ایلر یکس اکه عرض و بیداز
صکره اول فارغ اولوب منصبدن | گوشهٔ عزلتی ایلر مسکن
اول قضادن اولیجق آزاده | حضرتی هیچ کوره مز زر و باده
ایده مز انکا تقرب حاصل | نه فرقتله اولور لا یعقل
بو خطا سلطان ایدوب اعراض | ینه عودت طلوب اولور قاضی
در عقب مقصد اقصامی بولور | حضرتک بندهٔ مقبولی اولور
ینه زر و باده کوروب کالاول | دیلر اول کتمکی ایلیه حل
اعتذار ایله او خیر الاعمال | ایدیجک جرم و خطاسنی سؤال
بو جوابی بیورر اکه رسول | سن قضا بابنه اولورکسن مشغول
شرع ایله اتمک صبح و شام | خدمتنی ایدردکن اتمام
ایتمیوب عدالله دادکده قصور | شرع ایله کوررایدک خیلی امور
اولوب انک ایله ماجور و مثاب | منتفع اولورایدی شیخله شباب
ترک ایدوب صکره تفرد اتمک | کندو نفسکله تقید اتدک
خدمتدن نیجه کون اولدک دور | بوندن اوزکه سکا یوق جرم و قصور
افضل طاعت الیمش لیل و نهار | خدمت شرع نبی المختار

[illegible] روم ایلنه سفر همایون واقع اولالدن برو

زمرهٔ قضاة دیار و ولاة ذوالاعتبار ایکی صنف اولوب بر صنفی سردار باد غاره بر صنفی آستانهٔ عزت مداره عزیمت قلنملماینده اولان اختلالی اجمالا بیان ایدر

ای سخن کوهرینک صرافی | ویره بن سکا جواب شافی
ایکی صنف اولدی قضات علما | دکله بر بر سببن اجمالا
اولدی بر صنفی موالی قسمی | شهرهٔ دهر اولوب اسم و رسمی
چونکه چوغلدی موالی کیده رک | قلمدی انلره آخر مسلک
بر نیجه منصبی بر ایدروب اول | آربالوق نامی ایله اتدی قبول
کندو وارماغه تنزل اتمز | آنده نواب ایله خود ایش بتمز
آربه لقلری کتمکسزن نیجه بیر | ایلدی شرع رسولی تحقیر
آرتر کون اولیجق روز جزا | نه جواب ایده بیلورلر بلسم آنکا
روده نیجه مناصب یکسو | آربه لق اولدی موالی یه قیو
اتمک اربابی کزر آواره | دفع غم درد ینه بولماز چاره
یار اولوب بر نیجه رشوت بدلیه | دیر که اول آل کیدیدن ویرکیدیه
بر در آنلاره حلالیله حرام | وار دوغی یبرکت اولورلر الینی تمام
منصبک بوسنی آنلر آلور | بی کس اولان کشی بابنده قلور
شفعاسی بو غریب برکشنک | برسی ایلر و کلمز الینک

بی کس اولان کشی منصب آلیماز	اگر آلورسه ده نفعین بولیماز
اولدی بر صنفی ده بی کس فقرا	غرلله عمری گچر صبح و مسا
علمله بوغیسه گر اقرانی	عدلده اوله شرع ثانی
نقدر ایلسه سعی و الحاح	بولیماز فقرله القصه فلاح

مقاله عاشره فی زمانه قضاة وحکامک منصبلرنده ثبات و دوام اولمغیله زیاده حریص اولانلر کندولرینی بو بلادن تخلیص ایدوب کوشه عزلتده حضور و زاد آخرت تحصیلنه سعی موفور ایلملری بیاننده در

ای سخن گوهرینک صرافی	ویره یم سا که جواب شافی
ظاهر اقوالی تو بدعت ظلم	اولدی قاضیلرک آلت ظلم
صیت علی بابه تکالیف مدام	صلامرلیه قضاة حکام
جمع اولان نزل و عوارضنه گوار	قاضیلرک استرالنی دفتردار
الم و محنتی استانبولک	تکار ایدر جانینه هر معزولک
فقر و فاقیله بر غم هر کس	بولیمز مطلبنه دست رس
نیلسون انلره قاضی عسکر	ویرسه بعضلرینه منصب اگر
فقرله منصبه واروب گیده من	وارسه منصبلرنی ضبط ایده من
سویلیسم حق سوزی نوله بی باکک	بو جفالر ایدر انی هلاک

جمله دن بیری بو عبد ناچیز	بو مشقلرده گچیر نفسی عزیز
چوق زمانلر بو طریقه گیره لی	نقد عمری او متاعه ویره لی
آچلوب طالع نامسعودم	حاصل اولمادی ابد مقصودم
اولان اولدی سوزمی دیکله عزیز	سکا بو پند لطافت آمیز
اوقی گور موجب عبرت اولسون لک	سبب ذکر و نصیحت اولسون
فقرادن اولانی بر بر صاغی	منصبده طوره من برایکی آیی
زور بازوسی اولان مرد قوی	اولیور خادم شرع نبوی
نقدر طعن و قیاسنک عجبا	صبر ایدرمی بو جفایه عقلا
سکا ای عاقل و دانا نعجب	بو شکل منصبچون بو نجه تعب
منصبچون بو رزالت نجه بر	بو مشقت بو فلاکت نجه بر
جهله مغلوب عوام اولمش سن	بو طمع برله تمام اولمش سن
عقلی اولان چکرمی بو نجه تعب	بوکا صبر ایدن ادا ایندر عجب
نوله سلرنجه سی یادانک	بو جفاسنی چکر دنیانک
سبب اولدر که ادانی اکثر	قلدیلر منصب عالی ده مقر
طور مبوب دول و دنی صدارده گهر	غالبا ایردی گبی آخر شتر
بو نه حکمتدر ای بار خدا	علما صدرنه گچدی جهلا
جهلا قطع مراتب اتدی	علمه رغبت انکیچون گتدی

طالع جاهل ایسه خوب انجم   حایزیله قتی مرغوب انجم

علما منصبنه اولماسون اسیر   قلمسون کندولرن خور وحقیر

قالمدی منصب ونیاده صفا   عزل ونصبنه بولنماز اخصا

ایلمک استرسیک دفع کسل   کل بنم پندیمی ایله ایله عمل

منصبدن بوجهانک ای جک   سوزنک اولکی سی بودر ایلمه شک

بوجهان منصبنی ایتمه قبول   اولمق استرسیک صکره ملول

استه اول منصبی کیم ای دانا   ابدی اوله اول منصبده بقا

قنغی منصب که دکلدر باقی   عقلا اولماز انک عشاقی

اولمق استرسک اکرکم راحت   ایله بوخلق جهاندن عزلت

بنا جیء بیری تأمل ایله   رزقیچون حقه توکل ایله

سنی خلق ایلدین داخی خدا   رزقکنی ایلدی تقدیر سکا

باب رزقک سنک اولمز مسند   قولنک رزقنه ضامن اول احد

قال الله الملک الوهاب ان الله یرزق من یشاء بغیر حساب

رزق ایچون غم یمه ای اهل کمال   خوصیله اولماسن احوال

ایله آیینه صفت قلبکی صاف   رزقکی یوق یره قلمه اسراف

لازم اولان یره صرف ایلیجک   رزقی تحصیله چکلمز جوق امک

منزل وصرف اتمکه تخمین اما   مال قارون دخی اولور سکا

سنده کروار ایسه عقل وادراک   واربر رزقکنی ایله امساک

مالکی بر یره صبب درج ایله   عقل میزاننه اور خرج ایله

بلکه سومز بوجهانده او غنی   مالنی یوق یره صرف ایلینی

قال الله المعین کلوا واشربوا ولا تسرفوا ان الله لا یحب المسرفین

سکا لازمی جهانده ایچره وارویه   باشوکه خلق جهانی اوشوروبه

جمع ایدوب برنجه منغور حرام   ایده سن انی دخی بذل عوام

هیچ سن بونجه غم ودرد کشیر   اولکسن برقوری عنوانه اسیر

ایل یوب ایده صفادنیاده   سن جواب ویره سن عقباده

نه سفاهت نه قباحت ایواه   اختیار ایلیه سن بونجه کناه

لطف ایدوب پندومی دکلک اخوان   کاوله سن مظهر لطف رحمان

طالب منصب عقبا اولیکوز   راغب رحمت مولی اولیکوز

کلیکز ایلیلوم حقه نیاز   یاد ایدوب جرمزی طول ودراز

قالمیه جرمله عصیا نمزه   باقمیه دفترد یوانمزه

لطف واحسانه قلوب مستغرق   بحر غفرانه بزی ایلیه غرق

یا الهی بزه چکدرمه حجاب   قومه ضیم تره بزی روز حساب

دخی عونی قلوکی شاد ایله   لطف واحسانکه معتاد ایله

حکایت لطیفه   مناسب مقام منیفه

سابقا وار ایدی بر شخص خسیس — انکا سیم و زر ایدی یار و انیس

مال و جاه ایلیوب آنی مغرور — بر نفس ایتمدی عمرنده حضور

سیم و زر جمعن ایدوب روز و شب — بر بره دفن ایده ایدی آنی حب

اولمیوب راغب خیر و حسنات — انکا ناکاه ایرشور وقت ممات

او محله زر انکا اولماز یار — ترک دنیا ایدر آخر ناچار

اولمایجه انکا لطف باری — قودوغی یرده قالور دیناری

طمع و حرصیله کور اول بدنام — ایلمز وارثه آنی اعلام

او محله اولیجق زر مدفون — وارث اولانلر اولور محزون

صلحادن بری اول کیجه مگر — واقعه سنده کورر صاحب شر

صورتی اولمش انک نیته که موش — زر اوله بیره طوتار چشم و کوش

کور و کز موش صفت اول طرار — که کیر اول لوکه کاه چقار

انکا او صالح ایدر چونکه سؤال — بله تا کم ندر بو واقع حال

ویرر اول صالحه بو کونه جواب — درکه زر جمع ایده نکش حالی خراب

سیم و زر جمعن ایدن دنیاده — بو عمل برله قویار عقباده

دایما ایلیوب آه و زاری — کوزه ور کوز نرم اول دیناری

آنده ور عقلا فکرم هر گاه — عجبا کم آکا بولدیمی راه

هر کم اولورسه حریص دنیادار — حشر اولور موش صفت آخرکار

سیم و زر جمع ایده نه اشنه دلیل — ویرسه بیک یل آکا حق عمر طویل

عاقبت چونکه هلاک اوله کرک — بدن نازک خاک اوله کرک

قال دنیا طلومی کنج نهان — اول غذا بن جکر عقباده همان

مایل سیم و زر اولانلر چند — بو حکایتله اولور فایده مند

مقالهٔ عشره احوال قضات امر عسیر اولدوغی حدیث شریف ایله بیان و بعض اشخاص و نادان قاضیلره رشوت آلور دیو کذب و بهتان ایدرلر ...

ذکلای ماتبل ارباب هنر — دیر ایسک کوش تنک وله ایر کوهر

نقل اولندی سکا چون بو قصه — قصه دن حار فینک آل حصه

بلکه عقلاک سکا یارسه همایل — منصبه طالب اولوب اولمه تقایل

طالبی منصبی قلمه تدبیر — قاضیلق اولدی قتی امر عسیر

اسد الله علی دن مروی — نقل اولندی بو حدیث نبوی

روی عن علی ابن ابی طالب رض انه قال قال رسول الله صلعم من جعل علی القضاء فکانما ذبح بغیر سکین صدق رسول الله ع م

شو ادن ایکی اشراف قضات — بیندی شو نجه رنکاین کلمات

ایدوب احوال قضاتی معلوم — بر غزل دیمش عبیدی مرحوم

صكره وجدى آنى ايلر ايكن تخميس دكلسونلر آنى اخوان انيس

غزل مرحوم عبيدى لاادريو تخميس مرحوم وجدى القلبوى

ملك جهانى اغرى بلدم خراب ايمش ماواى مير وشاه وكدا اكنك تراب ايمش
معنى يوزنده دوست دنيا عتاب ايمش منصب ديدكلرى الم واضطراب ايمش

جان عزيز عارفه عين عذاب ايمش

قوتسه عدالت ايتميجك هر بيرى ايشمش صرف ايتسه داده جملهٔ اطوار و جنبش
دوندرسه سيلكر به ايله كوزلرى ياشن ظالملرك سويلدره ظلمى آتشن

قاضيلرك بودر دله بغرى كباب ايمش

خلقه مدار و مرجع اولور سوزى دكلنور تنفيذ حكم شرع شنيعيله اكلنور
ال طارلغى كيدركبى بر حالت اولور برايكى منفورا كلر رشوه كرچه كم كيردر

چلدكلرى بلالر اوت بيحساب ايمش

آلور النه حكمنى شاه يگانه‌نك ايدركه خلقى ضعفى وارمش خزانه‌نك
حالى صورلسه آتش ظلميله يانه‌نك غمى مصالحيله قضاة زمانه‌نك

احوال آخرتلرى غايت خراب ايمش

بندن نصيحت استرسيك گلوجيلا حرصى ايله شرع قليله اكتفا
اولماز قناعت ايلدن اوزكه كيميا سوزك محصلى دريغ عمتى عبديا

غزلت ايدن كمسنه شه كامياب ايمش

خاتمهٔ مقالهٔ اجوبة المشكله

خوب تخميس و غزل بر له سخا قلديلم حال قضاتى اخفا
سن بو احوالى ايدرسك آشكار دكلمه تفصيلى ايده لم بر مقدار
اولماز احكام شريعت اجرى زيدله عمرو ايدر اولسه دعوى
شرعله ديرسك اگر زيده جواب عمروه ديرسك سكا حكم ايتدى كتاب
زيد اگا اولمز ايسه اگر راضى بيلسون يا بكا ديور قاضى
شيمدى عالمده ايا واقف راز حقه راضى وار ايسه وار قتى آز
زيده حكم ايتسك اگر شرعله سن سكا عمرو ايتسه گركدر سوء ظن
بكا حكم ايتمدوكنه حكمت زيددن قاضى الوبدر رشوت
رشوتى سن كرك المه كرك آل ايدر البته عمرو بويله خيال
حضرت حقدن ايده شرم و حجاب هيچ ديمز بويله ايمش قول كتاب
يوق ايره قاضيه بهتان ايلر مسكنى آتش سوزان ايلر
عدل ايدرسك ايا افضل انام نه بلادر ايده لر بويله قياس
عكسى طائفه سى خود نه كه وار بودر عادتلرى هب ليل و نهار
اوليوب شرعه مطيع و منقاد حاكمك حكمنه ايلرلر عناد
قاضيه جور و جفا پيشه لرى علما قدحيدر انديشه لرى
ايله مؤمن ايسك لاف وكذاف سكا لازمدر عدل و انصاف

یوری انصافله قل هر ایشو گی تاکه هرکس بکه جنبشکی
استقامت بر بدر شرع رسول خدمتکن اوله دیر سک مقبول
عادل اولمسه اگر بر مقدار اولیماز ساکه دخی خدمتکار
مستقیم اول اگر خدمتده صاحبی آنی طوتار عزتده
خادم شرع شریف اولسه کشی استقامتدر آنک دایم ایشی
استقامتله ایدن خدمتنی ایکی عالمده بولور رغبتنی
صاحبی اکا رعایت ایلر روز محشرده شفاعت ایلر
ساکه یاهو دخی کلمزمی بقیاس اولدی انصاف دیدکک نصف الدین
ویلر بیک بوله مالک برکت اخذ از ایت صاقن المه رشوت
مرتشی اولمه ویر رشوت ویرمه باشدن ایاغه گناهه کیرمه
رشوتیله صاقن اولمه حاکم روز محشرده اولورسن نادم
رشوتی ویرمک اولورمی جایز راشینک حکمی دکلکن نافذ
اولدیلر بو ایکی مذموم جهان راشی و مرتشی و رایش اولان
بو حدیثله اولوب نقل صحیح قلدی پیغمبر اوقولی تصریح

عن ابی هریرة رضی الله انه قال لعن رسول الله عم الراشی والمرتشی والرایش صدق رسول الله حکایه پیر عبرت بانامات من الزم الحکایات فی حق ادناء القضاة

بر کفن صویوجی شخص بی عار بو ایشی کاری آنک لیل و نهار
قنغی میت که اولونه مدفون کفنن صویار آلورمش ملعون
اولمش اول خلق ولایت عاجز آنی منع ایتمک ممکن هرکز
او ولایتده مکر بر قاضی قول و فعلندن اولوب حق راضی
عدالتله صانکه شریح ثانی خدمتنده یوغیمش نقصانی
وعده سی ایرشیر آنک ناکاه اول کفن صویوجیدن ایدر آه
بو کون احبابنی صحبته دعوت ایدر او کفن صویوجی یه منت ایدر
اکا دیر رفقله ای مرد غریب بکا شمدنکرو موت اولدی قریب
کفنمک قیمتنی بندن آل قبرمی آچمه ایدوب قصد وبال
بو بیله اتخله ایدوب قول و قرار قاضی دفن اولیجق آخر کار
او کفن صویوجی خود بعد الموت چاره می وار تعله اول فرصتی فوت
قاضینک قبرینی آچار اول شب ایلمز عهده طوروب خوف و تعب
هر سؤاله ویره مز قاضی جواب اکا آتش ایله ایلرلر عذاب
توبه ایدر کوروب آنی ناچار بو سوزی ورد ایدینور لیل و نهار

اعوذ بالله من شر عذاب قضاة الزمان ظهر حاله عند الامتحان

بر عزیز الشدیچک قلدی سؤال بله نا کم ندر واقع حال
او کفن صویوجی احوالی دیدی خوف ایدوب ساکه وجودی اریدی

عادل اولا كورنيجه بوبله عذاب　　ظالمه نيجه اولور اكل عقاب

مقالهٔ احدى عشر نواب ذوى الاحترام طائفه سنه مناسب ايله برنيچه بند سودمند اولندى وعندر كه مفيد ومختصر ايراد اولندى

سويله اى واقف اخبار ايام　　نا ظلم حال قضاة وحكام
اولدى مادونى قضاتك نواب　　قلمه حالن بولارك استغراب
قاضيده عدله ايسه كرنيت　　اكا نوابى ايدر تبعيت
نه وجودى وار اوله نوابك　　قوم وخدام وقمو كتابك
ظلم آنلردن اولوبدر مرفوع　　خيرله شرعى ايدر اصلا رجوع
ايله ظلمنه اغماض عيان　　كنده عرضنه وير رقاضى نشان
دفع ظلم اتمك اكا لازمدر　　غافل ايسه صوكا وجهى نادمدر
روز محشرده خداى متعال　　جمله اتباعن ايدر اكا سؤال
اولسه ظلم اتمكه قاضى مايل　　نفعى يوق قائل اولور عادل
عادل اولورسه اكر حاكم اصل　　تيغ شرع ايله ايدر باطلى فصل
والهى دن بو لطيفه مشهور　　ايلمش نائبى حقنده صدور

مطلع واطى المرحوم الاسكوبى

ظلمه ظلم ايدرسه نوله تسكين كرك　　قاضى مسكين اولسه نائبى كسكين كرك

جواب نائب الشرع

تيغ شرع ايله كسوب فصل ايده مز باطلى حق　　قاضى مسكين اوليجق نائب اولور كنجه بچى

اعتراض مرغوبهٔ مقالهٔ سابقه

والهينك سوزى خيلى مدخول　　نايبك ليك جوابى معقول
جمله احوالى كورن قاضيدر　　هركس انك سوزينه راضيدر
عاقلسك ايده كور عدل له داد　　تاكه سندن قاله بر يخشى آد
اولمغله اكل حرام معتاد　　صانمه كم سنده قالور حق عباد
سكا تقدير اولان اولور واصل　　نوله كى يا بو نجه طمعدن حاصل
معصيت بحرينه اولمش مستغرق　　ايده مز كس حقى باطلدن فرق
استرسيك بو مقالاته دليل　　دكله بر نادره بتمثيل جميل

حكايت حضرت قاضى بيضاوى رحمة الله

بويله نقل ايلدى برى راوينك　　حضرت قاضى بيضاوينك
وار ايدى بر اوكوشيخى مشهور　　مرشد ناس ايدى اول پير وقور
بى ريا عالم ربانى ايدى　　اهل علم ايدى كرم كانى ايدى
هركيمه ايلسه بركز نظرى　　عالم اولور ايدى كرچك ارى
علم تفسيره اولوركن مشغول　　ديدى قاضى يه مكر بركون اول
احسن وجهله ايدوب تحرير　　ايله قرآن شريفى تفسير
نسخه‌دن قاضى ايدم شرح وجها　　اعتذار ايله ويررك جواب

شیخ دفعاتله ایلر تکلیف … تاکه قاضی یازه تفسیر شریف
عاقبت ایلیوب امرینی قبول … اولدی تحریرنه آنک مشغول
قلبنه نقش اولوب مفهوم … همت شیخله اول کان علوم
روز و شب ایلدی سعی و اقدام … قلدی تفسیری قچنکم اتمام
آلدی‌وب شیخه صونجه آنی … اوقیوب ایلدی استحسانی
دیدی اتحاف ایده لم سلطانه … تاکه منظور اوله حسن احسانه
نه مرادک وار ایسه ایله بیان … تاکه احسان ایده اول شاه جهان
دیدی بلکم خدمت شرعه محضا … دیلرم کم اوله تقلید قضا
شیخ تفسیری که شاهه صوندی … هر مجلده آچلوب اوقوندی
قلدی تعظیمله چون آنی قبول … دیدی شیخم نه دیلر بندن اول
دیدی بلکم استدعا که قضا … اختیار ایله آکا ویردی رضا
التماس ایدوب اولدقده قبول … دیدی دوزخدن ملکا آتش اول
ایکی فاضلیغی بر ایکد شاه … آکا تایید ایله ویردی ناگاه
نقل ایدیجک آنی شیخ مرتاض … ایلدی قاضی قضادن اعراض
بارک الله اولسه پاک نژاد … قلدی قاضیی بوکونه ارشاد
دیر سنک کشف اوله سر مبهم … بیلدی دیکله امام اعظم

حکایت حضرت امام ابوحنیفهٔ کوفی

بو بله نقل ایلدی بر اهل نقل … مکر اول مخترع مذهب دین
مقتدای علمای آفاق … مشکل آموز صفاهان و عراق
علما خلق جهاندن اعلم … یعنی مرحوم امام اعظم
که طلب قلسه مسائل سائل … مذهبنه اولور آنک قائل
گرچه اولنماز امامین تحقیق … لیک مذهبدر قول ضعیف
امر ایدر حاکه شاه عالم … مذهبی قول امام اعظم
که او در مسئله‌نک اقواسی … راضی اولمقدر آکا اولیسی
اکه شاگرد ایکن افراد عباد … قلدی دعوت آنی شاه بغداد
ایلدی آنکه تکلیف قضا … ایده ر شرع رسولی اجری
اولدی مشهور دکلدر بو خفی … یعنی کم اولدر علمک صدفی
کنج عزلتده او شیخ مرتاض … ایلدی امر قضادن اعراض
اولکه شاهک سعی زننه خیلی ملول … قلمدی یعنی که امرینی قبول
دیدیلر قصه‌لی شاهه ناگاه … بحضور اولدی اشتدکده اول شاه
جس ایله نماس آنک امر ایتدی … اول قدیمی اولاده الفت کتدی
کچدی اول حالله نیچه مه و سال … بولمدیلر آنی اطلاقه مجال
آکا اوچ دفعه اولندی تکلیف … راضی اولمادی کی هیچ ذات شریف
اختلاف اوزره در آنده اقوال … کیمی در اولمادی اطلاقه مجال

شاه سوزلرده اصلا نا خبر | مدنی مجبور یکن اولده تقدیر

جبس ایکن روحی ایدر عزم جنان | رحم الله له بالغفران

کیمسه درکه اولدی اطلاع | شاهه اوکاد اورتاده وقوع

بعد القصه او مختار عباد | قلدی اضعاف قضای ارشاد

یکدی رحمت ایله حال ناهنی | اولکاد کتدی او نیجه غایضی

الله الله نه عجب رای صحیح | ایلدی جبس قضادن ترجیح

حکایت

تمثیل جمیل و موعظهٔ بی عدیل درکار ایراد اولندی

حکایت

بو حکایت که اولندی ایراد | ندر آندن بزه اقصای مراد

مقتدامز کن امام اعظم | اکر تابع دکیلوز بز هم دم

اکر خود لازم ایکن بیعت | مسلکندن نیچون اندک نفرت

باشقه بز باغمزه چکلدک بوی | ایلمز آنی نکرنا جنس صوی

بز که نا قابل مادر زاد وز | ظلمه میل ایلمشوز بی داد وز

حیف ول اهتزل نا خلف | وضع او پدرمیه کار سلف

مال تحصیلنه ایدوب امید | قومشوز بزدی هر وضع جدید

یا زوج اول جبه و دستار مزه | یا زوج اول غیرتله عارمزه

مقتضای بشریت بو میدر | غیرت و عار و حمیت بو میدر

کول کبی روشن ایکن بشو دلیل | حیف کم کورمز آنی چشم علیل

دایم ایدوب طلب وجه سرور | اولمشوز منصب و ماله مغرور

نولدی بو حرص طمعدن حاصل | جمله مقصود آله کیرمک مشکل

عشق کون برآکی کون دنیاده | یتاجق پر قواده عقباده

حرصله سوردکنك اول منصب و مالی — اولدی فرعونله قارونه شمالی

نیجه بر منصبله ماله بو میل — جمع ایدرسن نه کم خاطب لیل

منصبه عاقلیسك اولمه حریص — نفسکی قل بو جفادن تخلیص

وارسه زرده جه سنده عزت — اهل دنیا ایله قلمه الفت

اهل دنیاده حقیقت یوقدر — الفتك خود ضرری آرتوقدر

شمدی ناس اولدی جواسیس عیوب — نقدرسنده اولورسه محجوب

بیحضور اولسه جحق بر مقدار — ایدر اول جمله عیوبك اظهار

منصبك المغیچون شام و سحر — قتلکه بولسه شهادت ایلر

باری عزلت قلوب اول کوشه نشین — اولمه عاقل سبب انلاره قرین

عالمه سن نیه کلدوکنی بل — ارا یوب بول یوری بر اهل دل

یوری بر مرشد کامل ارا بول — خدمتن ایلیوب اول جانله قول

آب توبه‌یله سنی پاك استون — منزلکن صفحهٔ افلاك استون

بو مثللرکه اکیلو رهراه — دعوی یه معنی و عشاقه شنیع

اهل دلدن طلب ایله مددی — بوله سن تا که حیات ابدی

ماسوی فکرنی دلدن دور ایت — تنوکی باشدن آیاغه نور ایت

کیده قلمیه تا سیرت حیوانیت — سکا حاصل اوله روحانیت

یا الهی قل آنی بیشه بزه — ذکر و فکرك اوله اندیشه بزه

اهل دنیادن ایدوب سن بزی دور — گنج عزلتده نصیب ایله حضور

نعمت لطفکه شاکر ایله — دلیمز صدقله ذاکر ایله

عونکه عاجز و دلخسته مزاج — اولمسون غیری قپویه محتاج

ایلیوب هر یکاه فتح و فتوح — قل انك باب مرادن مفتوح

ویرالکا نعمت بی پایانی — دل مجروحنه قل درمانی

صوکنه نفسده ویروب ایمانله دینی — مسکنن ایله انك خلد برین

مقالهٔ اثنی عشر اعلم علماء دین و اعظم فضلاء راسخین قطب دایرهٔ ولایت مرکز رابطهٔ کرامت عمدة الزهاد قدوة العباد فاضل متصوف کامل متصرف سرحلقهٔ سالکین سرچشمهٔ واصلین علوم ظاهره نك ممتازی فنون باطنه نك کاشف رازی اعنی به پیر روشن ضمیر حضرت شیخ محمود افندینك ذکر جمیل و لازم التوقیرلریدر

سویله ای عاشق صادق سویله — نیجه اسرار و حقایق سویله

سویله ای عارف پاکیزه هنر — قدرك آکلاریلور ارباب نظر

سویله ای بلبل گلزار سخن — آچله تا کل گلزار سخن

طورمه قفس سخنه اور بنیاد — تا گشاده اوله ابواب مراد

عقلا یوقدر بره اعجاز دهنی | عرض ایدر اهلنه در سخنی
کم اوله در سخن صرافی | بلور اول قیمتن اورمه لافی
لایق اولدر بکا اسرار رموز | فرصت ال ویرمشکن سویلیه هنوز
طوطئ طبع هما پروازک | اهلنه کشف ایده کنز لو رازک
قفل ابواب معانی سن سن | واقف سر نهانی سن سن
عالم علم طریقت کمدر | کاشف کنج حقیقت کمدر
کمدر اول بای وکدا سلطانی | کشور فقر وفنا سلطانی
قلبی گنجینهٔ سر اخلاص | درکه حقده اولان بندهٔ خاص
پیشوای ره زهد وتقوی | واقف علم لدن سر هدی
درکهی ملجاء هر بای وفقیر | ناقل علم حدیث وتفسیر
کاشف سر طریقت نبوی | عاکف زاویهٔ مصطفوی
عابد وزاهد درگاه ودود | نامی اول ذات شریفک محمود
اسمنک میمی اولوبدر آلان | مرکز دائرهٔ کون ومکان
حاسی حرز حرم نصرتدر | میم آخر علم رفعتدر
واوی هادئ ره قرب وصال | دالی زهد وورع عزته دال
کیجه لر قایم وکوندز صایم | ذکر وتسبیح خداده دایم
نور نیر دانی یوزنده لامع | کون کبی عالمه نامی شایع

گل گلزار شریعت اولدر | بلبل باغ طریقت اولدر
نیجه تعبیر ایدیم اما الحق | قطب عالم دیسم اکا لیق
ما جاری کبی طورمز هر آن | یوز سورر ایغنه خلق جهان
اولدر رحم وملک وملکوت | قلماز افشا ایدر اماکه سکوت
لطفله هر کیمه اولسه نظری | بلور اول علم لدندن خبری
مرشد کامل اودر کم تحقیق | ایلمز عمرو له زیده تعلیق
نصح وپندی اولوب انسانه مفید | ایریشور منزل مقصوده مرید
دائما امر حقیله عامل | اکا دیرسم نوله شیخ کامل
نظری پاکی ایدر خاکی گهر | خاکله بر در اکا سیله زر
لعل ومرجان اولور الده سنک | کیمیا اشته بودر ایلمه جنک
لیک هر کانده بولنماز او گهر | اسکدار اولدی مکر اکا مقر
فقر کعبه سی اولدر حالا | دو مقام اولدی انکله احیا
کیمک اولور انده بچه شیخله شاب | بولنور انده صفای اصحاب
حاصلی جمله مریدانی حب | ما جاری کبی صافی مشرب
اولدیلر بونجه فضائل کانی | سالکان حرم سبحانی
اسمی حضرهٔ کندوسی شاه | اول مریدان اکه کویا سپاه
مرشد کامل اوکا بویله کرک | کورمدی نوع بشر شمدیه دک

مدح و تعریفه نه حاجت اول ذات　　　قل سکوت ایله زاید کلمات

و آرانک بنده سنک بنده سی اول　　　قولی قربانی سرافکنده سی اول

سوه کور جانله آنی سوه سنی　　　کاولدیلر تارک دنیائی دنی

ماسوادن ایدوبن قطع رجا　　　قلدیلر عزم ره قرب خدا

بارک سنده کوزل رای صحیح　　　قرب مولا یی قلانلر ترجیح

اولدیلر ذکر خدا یه مشغول　　　بولدیلر دولت دارینه وصول

کوشش و سعیده قیلدیلر ایدوب　　　مرشد کامله خدمتلر ایدوب

ایلیوب قطع منازل نیجه لر　　　قلدیلر طی مراحل نیجه لر

اولدیلر منزل مقصوده نجاح　　　بولدیلر مغفرت رب معال

حو نیا قصه یی کل ایتمه دراز　　　صفحهٔ قلبه بو خوش پندی یاز

هر سوزم موجب عبرت اولسون　　　بی بدل خوب نصیحت اولسون

سوزمک لذتنی سکر دل ایک　　　قیمتی خود در و کوهر دل ایک

نصح و پندم طوته کور ایتمه قرار　　　آیینهٔ دوش او سلطانکه وار

ناله ایدوب یاقه کی چاک ایده کور　　　درکهنده یوزکی خاک ایده کور

باصه آینده رونده یوز و کنه　　　تا صفا حاصل اوله کوندوزکنه

واقع حالکنی ایله آکا عرض　　　خدمت ایتمک قپوسنده سکا فرض

قولنک قولی اولور سکده اکر　　　خرده کانه ویره آکا جان و سر

هیچ ابعاالله تقصیر ایتمه　　　کل مدد خیر ایشی تاخیر ایتمه

نیجه بر منصب دنیایی امید　　　دین و دنیا که دکل چونکه مفید

سنک اول منصبه میلک کویا　　　آلدانور کورسه صبیلر حلوا

زهر قاتلدر او حلوا دیدکک　　　قورقرم هضم ایده مزسن دیدکک

کلدای فهم و فراست کانی　　　قویه بو ملعبهٔ صبیانی

رایکان چونکه اله کیرمز منصب　　　آکا عاقل اولان اولمز راغب

دین و دنیا ویروبن ظلم و فساد　　　احتیارات بوله سن تا که مراد

کوزک اچه جانک و یار ای غافل　　　دینی دنیایه دکشمز عاقل

روز و شب کورمیسن عمر عزیز　　　باد و ش هر عتله کچمده تیز

ایرد کبی ساله بو عمر کوتاه　　　بینه بر کو نیجه کورمز ایواه

کوزک اچ ازمدن ای قل سکاحت　　　توبه و طاعتکنی ایلمه فوت

نیجه بر منصبجون طول امل　　　سکا مهلتمی ویررار ازل اجل

اولمادیکنی بو خبردن آکاه　　　مدت عمر ایسه شصت و پنجاه

التمش اوج اولمغله عمر حبیب　　　امتک اکثرنه اولدی نصیب

سرور امت خیر البلغا　　　بو حدیثنده بیورمش زیرا

ماع م اکثر اعمار امتی بین الستین والسبعین

یتمشه وارمدیلر اکثر ناس　　　اکثره نوله اقل اولسه قیاس

بیتمش سنین محنن بر آدم | ارزل عمره یتر ضعفه قدم
دوشر اعضاسنه کلی علت | قلماز اصلا بدننده قوت
ایدر اول خالقه طاعتده قصور | دیرکه معلول اولاغ اولور معذور
قلمسون نفسله شیطان اغوا | تازه لک طاعت حقه اولی
ایلمک استرسیکن ذوق و سرور | ماسوا فکرنی دلدن قیل دور
نقش اوینجه دیلوکده هرگاه | ذکر و فکرک سنک اولسون الله
سکا کوندن دخی روشن بو دلیل | خلق زایل کبیدر عمر قلیل
نفس اماره یه همراه اولمه | یکیلوب یولوکی گمراه اولمه
غافل اولمه الکیم من فرصت | مرشد کامله ایله خدمت
صحت و دولت ایسه بر آنذر | منزلک اولدی خاموشاندر
نفی یوق ساکه بو طول املک | گلمدن اینله تدارک اجلک
سن بو کون نیچون اولورسن دی بابک | مسکنک یارین اولور زیر مغاک
گلوب آنده سکا منکر و نکیر | ایده لر چونکه سؤالی بر بیر
نه ویرسن عجبا آنده جواب | اولمازسه سکا عونک و عقاب
عقلوکی باشوکه دوشر یا هو | باشکه کلسه کرک بر کون بو
سکا ایلرسه نصیحت تأثیر | اولمه بو دولت دنیایه اسیر
کوکل آیینه سین ایدوب صافی | بو نصیحت سکا وافی کافی

یوری شمدی فکر و عونی تعجیل | قالی حاله ایده کورسن تبدیل
اوره لم یوز او یوجه درگاهه | دائما یالواره لم اللهه
بزی کوندرمیه عقبایه غریب | ایلیه توبه و توفیقی نصیب
روز محشرده حبیب مولی | اوله مارز یوزمزه طغرو بقا
اوله مارز ایده حبیب رحمان | جنت ایچنده جوارنده مکان
اوله حق قوللرینه جمله معاین | ایره کوره ایشبو مراده اعیان

اختتام نظم کتاب نایاب المسمی بتحفة الحکام

منت اللهه که هر صبح و شام | بولدی بو تحفه حکام انجام
از اولور بو نجلاین تحفه خوب | وار امیدم اوله محبوب قلوب
نته کم شاه گدای نجیب | مختصر اولدی کتابم زیرا
اوقیوب یازمغه ایدن نیت | چکمیه اکه زیاده زحمت
کثرتیله کشیده اولسه کلام | اولسه فا معتله یوبور شهرت نام
از نعمت اولور البته لذیذ | امتلا ایلر انک چوغی عزیز
اهل دللرده مثلدر انکلور | کمکه چوق سویلر چوق یاکلور
مختصر اولسه اگر نظم خوب | اهل عرفان کورر آنی مرغوب
کر مؤلف قله تالیفی بیوک | دایما الکره اولور بر یوک
بن ایدوب اهل حذاقه تقلید | مختصر قلدم انک نظمی مفید

تاکه اکلنجه اولوب حکامه   اولا خواننده نصیحت نامه
بیلک بد بهره که قلمدم تحریر   حسب حالمدر اولیی تقصیر
بعض ایدوب کسب دخل ایلدم   قصدله یعنی یالان سویلدم
قلمدم هیچ کلام زائد   صادق القول کما حق شاهد
طوغرو سوزکون کبی حود روشندر   اکر یه خلق جهان دشمندر
ایلدم عجب و ریادان پرهیز   سخنم انکیچون خوب و دلریز
بودر باعث نظم و انشا   حسب حالم بلا تا علما
وار ایدم که مروت ایده لر   نظم پاکیزه مه رغبت ایده لر
قول نعلمده اکر صادق اسیم   نظر مرحمته لایق اسیم
مفخر و ملجا افراد بشر   حالمه واقف اولوب شفقت ایدلر
حاشا لله او مروت کانی   قلبیه بند به سنه احسانی
بن چکم بونجه غم آفاقی   بو ملالت قاله بنده باقی
حالمه واقف اونجه ملا   وار ایدم ایده احسانی بکا
قاضئ عسکر روم و اناطول   لطف طبعیله اولیدر مجبول
انلره جود و کرم فرض عین   کله خفت کیده بو ثقلت دین
اولادینی اداده عهدم   بعده کوشه عزلت جهدم
بو دردلده اولان حزن و ملال   لوح دلده یازیلو بدر بو خیال

عون حقدن اومرم روز و شب   واصل اولم بو مراده عجب
کرم عالی اوله کا معبودم   تا ایده حاصل اولور مقصودم
سوزی اوزاتمه یه تیز لاوکزاف   جوهر کند قیماس اکثر حراف
ضمنی چوقدر بو حماقت الحق   یعنی بو سستانجی بیه طرز خول صمق
اولور اتمام بو نظم مدخول   علما ایلر یه آنی قبول
آه کم خوفم اودر کم اوله رد   اولوب ابواب مرادم منسد
شمدی بو خوف و رجاده قلمدم   کندی عقلمه بوارادده قادم
کسیلم رشته مقصوده جهله   قونه دیر لر سه دیو نار جهله
لوایر اله حسود استهزا   بلکه رحم ایده کبار علما
اولیجق واقع حالم معلوم   بنی حاشا قیله آنلر محروم
اولدی مخصوص خواصه بو کلام   فهم و ادراک ایده هر آنی عوام
فهم ایدر سوزمی اهل دللر   غم دکل انکلمه جاهللر
رحمت اول اهل کماله که مدام   بر اثر قومغه ایده اقدام
صانع عقلیله آنی کیل ایده لر   اهل دللر اوقیوب میل ایده لر
حشره دکلو طوررا ثار مدر   زاده طبع دررباردر
بکا آنلر اولمز اوغولدر بو کتاب   سفها قسمی اولور بونده حجاب
ایدمز لر بکا طعن و تشنیع   کمه دل المشتم نظم بدیع

واقع حالی بیلور معبودم   سرقه اولمادی هیچ مقصودم
خائن اولمم قسم ایدرسم اگر   اوله سهو یله توارد یا مکر
اولدخی وار ایسه گر شیء قلیل   یاپلموب یازیلی اول رب جلیل
دکل انسان خطادن خالی   اگر دلده المم و اشتغالی
سهو و نقصانی ایدوب مقصو   اگا دخل ایلر ایسه بعض حسود
ایکی عالمده آنی معبودم   نامراد ایده بودر مقصودم
شعرا نامنه بعض سفها   ال اوزنلو غنی ایلر ایسه آگا
شاخ دستی قلم آسا قورسون   خشک اولوب برگ کبی آنی چوریسون
ایره اول کاتبه بیک دخی   یازدیغی ایلمز ایسه تصحیح
لعنت اول کاتب نا اهل اولنه   خط نا قابل ایتر جهل اولنه
بلمیوب قاعدهٔ خطی فقط   یازه املاسنی معلول و غلط
بچه تریاکی و بنکی مجنون   گاه اولور نظمی یازر ناموزون
کاتبک اکثری خود جاهل اولور   اهل کیفایسه اکثر مهمل اولور
وزندن نظمی ایدر جهلله دور   اونی یا کمسه بولور اندره قصور
رحمت حق بوله اول کاتب خوب   یازه هموار و صحیح و مرغوب
اوله خطی یا نسخ یا تعلیق   یازوب آنی قله صکره تطبیق
یازه هم سرخله هر سرسخنی   کلمه بر قله بو اجمنی

یازه هر سطری مقابل ایده اول   بلکه اطرافنه جدول ایده اول
بیتی هر دلبر رعنایه دونه   جدولی عاشق شیدایه دونه
فی المثل سینه سنی ایلیوب چاک   یاری قوینه قویار عاشق پاک
رایگان واصل اولوب اول گنجه   روز و شب اکا اولور الینجه
وار امیدم ایده رغبت علما   اوله شاید سبب مدح و ثنا
خیرله عونی یاد ایلیه لر   دل غمگینی شاد ایلیه لر
دخی جمهور قضاة الاسلام   یار غار ایلیه لر آنی مدام

اوقیوب یازن آنی صاغ اولسون
ایکی عالمده یوزی آغ اولسون

تاریخ اختتام کتاب تحفة الحکام

حمد بی حد جناب حقه مدام   بولدی بو نظم معتبر انجام
نظمی غرّا اداسی بی همتا   نامی اولدی مناقب الحکام
نیک و بد جمله حسب حاللر   ایلدم نظم یا کله اعلام
اوم مرحم اوقیوب ترحم ایده   قاضی عسکر خجسته کلام
اختیاری قضایه ویره رضا   بو نجه بیللر در ناکام
نار فقرله یاندی سرتا پا   محنتیله چکوب شهور و عوام
منصب اولدی اکا منصبلر   کلمدی حالنه جهانده نظام

بر یکا انتظار اهل و عیال	بر یکا طعن دشمن بدنام
سر گذشتم اولوردی نیجه کتاب	شرح اولونسه بو محنت و آلام
علمای کباردن او مرحم	التفات ایدهلر فقیره مدام
حق نصیب ایلیوب اوله حاصل	دنیوی واخروی جمیع مرام

بو کتابک تمامنه هاتف
تاریخن دیدی تحفة الحکام

ترجیع بند ... رحمه الله

جان و تنومی بو قفسده دوزدیلر ای جبار
نفسمی قول ایتدی دولدی نه جبرکار

دو عالم کبی بو قفسده ... لو صنعا یرده
قالمادی ... بن ... صد بار

بیکن ... عمر ... ایلدی
جان کوزی بو غفلتده ... اولمدی بیدار

نه موقع ... بو ... اثر بولدم
نه عشق اللهیده بو شمع قدر انوار

دنیا ایله ... بو نفس ... مایل
بو عمری ... بو دوری ... غدار

کاه خوف ... کاه غالب اولور امید
کاه لطفی ... کاه قهره ... مختار

بلمزکه سعید ... یا ... شقی اوله
تقدیر ازله ... مطلع ... دییار

قینی ... یارب ...
... مجاز

کیفیتی تقدیره وقوف ... دیه
قینی ... کشف ایده بکا اسرار

بو وقف غیب اولدی بلدر بانکا تحقیق
بن نیجه دیرم آنی حق حضرتنه جائز

نه حالکه حضرتده ... کوزلری ...
کاه ... دیه ... قبل ... رفعاه

جان کوزینی ... یار
... غفلتده ...

دل ... بو یولده ... قوری
بو ... نفس ... شیطانه

الفاظ ... یارب ...
جان ... دیه ... سکوده

نه قور قولو ... یارب ...
توفیق رفیق ایله یا ... یا ...

مبدا ایله معاد ... ایده ...
بو عالم ... مقصود ... جان

بو ... جان علمی ... ایده ...
جهل ایله قالدم ... کسب ایده ...

هر ... دیدیلر ...
یار ... جنتده ... رتبه

بیک ... طاعت ... اول ...
دائم ... لطفنده ... ایله ... رحمان

دیه زهد ... طاعة ... پناه ...
... سبقت ... نذر ...

بو وقف غیب اولدی بلدر بانکا تحقیق
بن نیجه دیرم آنی حق حضرتنه جائز

42

بو حالده خبرده ... کوکل غمکینی
بو ... ایده ... کوزم ... غمکینی

دنیا غمی ... دونیه ...
نه بیدیم ... ایده بو ...

اغزوب ... قتقاره ... قلبی
... کوکل سنکینی

جوکه قفس تنده جان ... ایده ...
فادی ... سجینی و علیینی

هپ ... اعدادن ... ایده ...
... غفلتی ... کوکل ... ذکرسی دینی

جوه دائم ... دنیا ایله ...
... قیل ...

خلقوده کلوب ... جانه دل ... تکلمه
... یکی ... ایده بکا ...

نه کل ... دار ... مقام دار
... بن ...

کفته ... ده ... در ... بردم
... بولدی کوکل سنکینی

... قوری تقدیر ازلده بن
... بو ... دولدی ... تعیینی

بو وقف غیب اولدی بلدر بانکا تحقیق
بن نیجه دیرم آنی حق حضرتنه جائز

بو وقف غیب اولدی بلدر بانکا ... بن نیجه دیرم آنی حق حضرتنه جائز

چونکه بقدر غفلته جاه کوزینی کوکل بینا
بی قدر کورر دیدار بو کوزکه اولان اعما

ذاکر هو اولدی دل اینیجه حضور
بی صفوت اولمز اول هو دیدار هر محل

لذت عبادته ده کلاوه دار
[illegible] بو [illegible] انی بیرا

کسبی بو تلذذه پاک ایده حدم [illegible]
[illegible] ملکو [illegible] سلطانی [illegible] جا

چونکه هر دنیاده اولمدی محو اوله
عبید صفت [illegible] ممکن ایده فاوی

هب اکلدکن اولدی جواهر [illegible]
قوه ایده حدم [illegible] تسبیح [illegible]

قین یا لیلا [illegible] و تهجد [illegible]
یا جهد و مساعی [illegible] قینی فکرا

طول لعل [illegible] تنبع [illegible] التسبیح
دنیا [illegible] اولدی [illegible]

دوام [illegible] ایده [illegible]
[illegible] بنی [illegible]

دوقات لطیفه بو [illegible] ده [illegible]
دوقتی محلنه صرف ایده حدم اصلا

[illegible]

43

بو فقیر [illegible] بو نقلیجه [illegible] محبتیکه [illegible]
[illegible] حکیم [illegible] اسکندر ذو القرنین [illegible]
[illegible] حکیم [illegible]

حکایت [illegible] اسکندر ذو القرنین [illegible] طالب [illegible]
ملکی [illegible] نصیحت طلب [illegible]
[illegible] دوست [illegible] دشمن [illegible]
[illegible] حکیم [illegible]
[illegible] اسکندر [illegible]
[illegible] دوست [illegible] دشمن [illegible]
[illegible] دوست [illegible] محکم [illegible]
[illegible] دوست [illegible] دشمن [illegible] اسکندر [illegible]
حکیم نصیحت [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] اسکندر [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
شرط [illegible]
[illegible]
[illegible] شرط [illegible]
[illegible] شرط
[illegible]
[illegible]
[illegible] شرط [illegible]
[illegible]

فليدر اتفاقنز
استحكامه دليرانه دوغماغه كركدر عسكر ايله خزانه‌سي اولور شجاعتي كوزلدر [illegible]
عسكر وه غايت حذر ايله زمانده بيلنمه شرط بودر كه [illegible] ده اولدقلري كبي
دكوزل نوع القلاع بو تدبير كركدر و دفع ايدر حال زمانده اولنانلري ودر [illegible]
التيه شرط بودركه ما ولكن في دور دولتده تشويش ايله [illegible] شرط بودركه
زيرا صنعت دولتي ايرمه‌سنه كه جاه دولت بيلنه شرط صنعت ايله
عسكر بودر تفنكلري ايدوب دولت بودر ده بودر صنعت [illegible]
موصوف كركدر دولتي فتح بونلر ايله كركدر [illegible] بودركه بودر [illegible]
دكوكم قوه ايله لشكري بولنمش دولتي بو محكم [illegible] كركدر و دشمن
دولت شرطنه بيلنمك حق [illegible] فتح دولت صنعت بودركه بودر
ويه ايدوب جنگه كيرمش زيرا ايدرلر كه اولنقده عشره بيكر
ايدولر و دولت دشمن ايله ابدالشمس ايله جنگه الدشمن و دشمن ايله
نكدر و كلدر ايله كه اولده دولتلرده صنعت بولنور [illegible]
اوده جنگه الشمش كركدر تجارت اهالي زمانه وقايع [illegible]
ادولت قوت سپاه كبي اولوب اوده شرط ده [illegible] قلعه
سكزنجي شرط بودر كه بوده كمنه جنكجي ارتقال دولتي [illegible]
دشمن ايله جمع ايده دولت ايله [illegible] ايله
هوس ايدوب بو قلعه استحكامه بونده ايله سپاه وه عسكر وه
باركلمز ايلدن منصور اوله [illegible] شرط بودر جنكجو شجعه
غفلت وه غايت حذر كركدر و دفعلري عسكر وه دشمن [illegible]
غايت دولت بونده غفلت ايله كيدرو ايله دولت شرط بودر
دشمني صبح عسكره اولدقده [illegible] دفعلريني ضبط
[illegible] دولت ضبط كيدوب قلعه عسكري ضبط ايله
دولتلر حق ايله دشمن [illegible] دولتي [illegible]
وكلدر بولنمه تعاون جمال دولت دولته ايله تعاون [illegible]
[illegible] ايله دولت بودر دولت دشمني دشمنكم دينه [illegible]
ده شي بو [illegible] ايله دولت [illegible] دشمن صبر دولتك [illegible]
اجمال [illegible] وه كرسي [illegible] دولتي

ايكنجي

عتقنامه بو حجت شريعت مضمونه اولدر كه يوسف بن يعقوب حال
حيوتنده وكمال صحتنده تصرفات شرعيه‌سى وتبرعات عرفيه‌سى جميع ماللرنده
وحكمنده وملككنده نافذ ايكن كندو من غير اجبار ولا اكراه عبد الله اوغلى
شاهين آدلو قولنى آزاد قلديكى امردر اوورتا بويلو بغداى اكمكلو تركى كوزلو
جانوق قاشلو ودم الاصل سوم الملة در عتقا صحيحا صريحا شرعيا
وتحريرا صريحا مرعيا تقربا الى الله تعالى وابتغاء لمرضاته وهربا من اليم
عقوباته وراضيا الى ان يعتق رب الرحيم والقادر الكريم بكل عضو منه
عضوا منه فى النيران ودعا وزينة الاخرة تمسكا بسنة سنية
مروية عن رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث من اعتق رقبة مومنة اعتق
الله تعالى بكل عضو منها منه فى النار وحوفا فى يوم لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى
الله بقلب سليم بعد اليوم مذكور شاهين رقيت قيدندن آزاد اولوب
ساير احرار اصليه كبى كندو اختيارنده فارغ البال ومنتظم الحال اولوب
حاكما برائيسا لكل السبب قنده ديلرسه وارديه والاعتاق حقنده
غيرن هيچ آنوكه اوزرنه ثابت ومتعلق اولوب يول بولميه مكر حق
ولاء كه ثابتدر شرعا لان دلت على القضاء لقوله عليه السلام
الولاء لحمة كلحمة النسب وعلى هذا العتق واقع الحكم والاستشهاد بمحضر
الشهود العدول جرى ذلك فى عشر الاول من شهر صفر المظفر المورخ
بتاريخ الهجرة المصطفوية خمس وثمانيه

لا يجوز للمصلى استغفر الله بعد الفراغ من الصلوة
قبل الايت الكرسى لان الله تعالى يبرح فى
كتابه انما التوبة على الذين يعملون السوء
بجهالة ثم يتوبون من قريب مطهر

تعزیت نامه حکم المنیة فی البریة جار • ما هذه الدنیا بدار القرار •
بعد از تسلیم و انقیاد • و رضا بقضاء حضرت رب العباد محامد فراوان
و ثنای بی پایان با دیدهٔ بریان تبلیغ قلمی قدنه صکره اعلام اولنورکه
شمدیکی حالده ناکاه بو تخیکر سمعه شویله ایرشدیکی مرحوم مغفور مبرور
سعید شهید فلان الدین نور الله روضه‌سی که بحکم رب العالمین دار غرورده
سرای سروره رحلت ایدوب ارحم الراحمین جوارنده وطن و مقام
ایتمش انا لله و انا الیه راجعون و نحن فراقه متوجعون بو سرابادی یعنی
و جگر پاره‌جی شوم خبری شنیدی ایتدکجه شول قدر تألم و تحزن و رقت و فراق
بی رعونت و نفاق حاصل اولدیکی جان ناخرابی جگر کباب اولدی اما آخر
الامر چونکه تعقل اولندیکی هو دنیای غدار کمسنه‌یه پایدار اولمغله پایدار جمیع
مخلوقات و ذرایر موجودات اولوم شربتن ایچمینجه چاره دخی اولماز یوقدر
که کل نفس ذائقة الموت اجزای کائنات بالکلیه معروض فنادر مرهوندر که کل
من علیها فان اکر دنیای غدار کمسنه‌یه پایدار قلوریدی آخر زمان پیغمبری
محمد مصطفی حضرتلرینه بولیدی و مخلد اولوردی **بیت** اکر دنیا وفا کردی بیخی •
بماندی بر محمد جاودانی • حال بو در که انک حضرتنده بو خطاب نازلدرکه انک
میت و انهم میتون پس معلوم اولدیکی و عهدهٔ جهان نبات تبدیر
دکلدر که هر حیات مماته و هر حلاوت مرارته البته مبدل اولور تقدیر
یزدانی ایرشدیکنه امیر درنه و وزیر درنه صغیر درنه کبیر در بر نفس امان
ویرمز که اذا جاء اجل الله لا یؤخر حضرتلرینه حوونه نصیحت ایتمک محتاجدر
که بو نجه دلیللر ایله بلنور بیلدرکه تهاء ربادت حکمن ارنه حضور دن منقاد
دقفلنسه راضی و مصیبته صابر اولمغده ارتق چاره دخی یوقدر

كرادراد لقضائه ولامانع لحكمه بمیرد هرانكو بزاد و بزاد

بحكم خدا دیل ببايد نهاد بو بنكز دن واجب ولازم ايدى مشتيا على الراس

واروب عزارشیطین بر ينه كتورمك اما حوادث روزكار وانقلاب

چرخ ستمكار مانع اولوب غیبوبة قدمده قلمه اخنصار اولنوب غنه معذور

طوتيلسن العذر عندكرام الناس مقبول ما دامكه مرحوم سفرآخرت و

مجاور رحمت تحت التراب ملك الوهاب رحمتيله آسوده ومغفور اولسه

حق تعالى طبوكزه عمر طويل واجر جزيل ارزاني قيلوب بو آخر كلام مصابه

ايديوره ان شاء الله تعالى

باب طلودن وآفت سماويدن حاصل اولمق ايچون يازه دخي البياسو

ديدكلري كونده كون دوغمادين اكنلكي ومقصود اولان يري چوره

دولاشدره دخي قويدوغي بر اغاج اوله اول اغاجي بوركوايله دلوب

بو دعا آنده قويه وبركيده انشاء الله تعالى افتدن امين وسلم اوله

بسم الله الرحمن الرحيم يا عظيم الجلال يا بديع الكمال يا كثير النوال

يا دايم الفضل حسن الخصال يا حسن الفعال يا دائم بلا زوال

يا رازق العباد على كل حال الله اكبر الله اكبر عز جارك وجل

ثناؤك ولا اله غيرك بسم الله الرحمن الرحيم آية الكرسي الخ يا حنان يا حنان

يا منان يا غفران يا سلطان يا سبحان يا كريم يا رحيم يا عليم يا حليم يا ذا الجلال والاكرام

ولا حول ولا قوة الا بالله العلي

العظيم

اشتياق نامه ... بجناب رفيع وبارد منيع دوست حقيقي وبرادر

ديني ومحبوب يقيني نهال صفه نعاني مهتر وآثرا وان وشهسوار

فارس ميدان ... زبده ... ان ... اخر وي ... عمر طول الله عمره الى انقراض الدوران

دعاكوى نياز مندي وكلاز رمندي صنوف كيفيات مشتاقانه وفنون دعاي

صادقانه تبليغ قلما قد فصكم تشتيد اخلاص واثر كم تحفه اشتياق وغصه دلق

اول حيزده دكل در كه قلميله تحرير و دليله تقرير اولنه عالم الاسرار آگاه ومطلع ضمائر

كواه در كه دما لكز انفصال مستبدل اولاليدن عمردن لذت وزندكانيدن عيش

حاصل اولمشدر بلكه راحت زحمته وعيش زلوح مارؤلته مبدل اولوب هر بر عتي ايچه

وهر بر كوني بر يلجه كوروب بدر كه سنة الوصل سنة وسنة الهجر سنة عزيز جمالكز

خيال نصب ديده ونقش دير جان اولوب رهيج خط ورعت كچمزكه حصايل حميده

وشمائل پسنديده كز دلوم مزده تكرار اولنمية شعر دلومه سنك ذكرك باشمده حيالك

باشمده سنك عشقك اولمده رساله في الجمله روزكار غدارك وچرخ ستمكارك كمترين

يارنجيسي ياري يادن ودوستي دوستدن ايروب فراق اودينه ياقمادق ويقمادق واوارده

قلمدق ركه شعر فلكرا ازين بهتر نيست كاري كه آواره كند ياري ز ياري اما كوكل

كه جاه مراداننده وايجادكونه مكاننده اولدركه محكمز استانكزك كوشه سنده

معتكف اولوب خالي دل دركاهنده بالغدو والاصال بتضرع وابتهال شويله تمنا

واستدعا قيلورزكم عنقريب حصول وصول دوستانه ودبدار اخوان خوبترين

وجهله شديقدرين ساعة بو مخلصترين قولكزه ميسر اولوب بو غمناك بو زار

وسينه غمناكه وحاصل اولاتكي حكايت اشتياق وشكايت افتراق مسافه

تقرير اولونه ان شاء الله شعر فرد هر ابكوش اوتايد حكايت از اين حوش

زيادت جه تصديع دوده كه معمور بهشت باد بذات ملك نهاد ابد الاباد والآخر العباد

مدرسلره • بجناب رفیع و باب منیع حضرت خداوندکار اعظم •
اعلم علماء عالم • افضل العرب والعجم • ثمان المعانی نعمان الثانی • تاج المدرسین
والمفسرین • مستجمع علوم الاولین والآخرین • ناصح الملوك والسلاطین •
المخصوص بعنایت الملك رب العالمین • مولانا جمال الحق والملة والدین • متع الله
الطالبین بنور افادته وحسن دیانته • بمحمد وآله الطاهرین • بنده کان وصادق
جاکران • صنوف تحیات وفنون دعوات تبلیغ قلماقدن صکره اعلام وارر کم
قاضیلره • بمجلس عالی • مولی الموالی • صدر الاعالی • اعدل القضاة والحکام •
مبین الشرایع والاحکام • ممیز الحلال عن الحرام • معین الارامل والایتام •
مرجع الانام حجة الاسلام • مرشد الخلق اجمعین • برهان الحق علی العالمین •
مولانا قاضی افندی نفذ الله احکامه • وعمر انعامه • دعاکوی صادق سلام
بی حد • وثنای بی عد تبلیغ قلماقدنصکره اعلام وارر کم خطیبلره •
بمجلس سامی • مخدوم کرامی • صدر الانام والکرام • سید الخطبا محبوب العلما •
مزین المحافل • عندلیب المنابر • ذو المحامد والمآثر • امام الموحدین •
حارس کلام الله رب العالمین • مولانا قوام الملة والدین • الخطیب اللبیب •
نور الله قلبه بنور الحبیب • نیازمند مهجور • بجناب بار پرنور • هزاران
ومحامد نامحصور مبعوث وموصول قلماقدن صکره اعلام وارر کم
موذنلره • بخدمت مخدوم یکانه • ومحبوب فرزندانه • سید الحفاظ •
فصیح الالفاظ • انقی القراء • احبار الکبراء • زین المحافل • عندلیب
المجامع • لطیف الحان • حبیب اهل الایمان • حارس القرآن • مولانا نجم الملة
والدین • طیب الله انفاسه • وکثر اجناسه • هزاران سلام وتحیة
وثنای بی قیاس قلماقدنصکره اعلام وارر کم امامله •

بجناب مجلس سامی • محرز الالقاب والاسامی • مختار الکبار •
مفخر الائمة • تاج الائمة • سید العلما • قدوة الفقها • اقامة المسلمین
ناصح المؤمنین • مولانا بدر الملة والدین • ادام الله توفیقه •
وسهل الی الجنة طریقه • دعاکوی قدیم • از صمیم قلب سلیم •
وظایف دعوات • ومتابع عبودیات • بدیت با وجب • دوست
دیارنده روانه قلندقدن صکره اعلام وارر کم [illegible]
بخدمت مخدوم بزرکوار • ویکانه روزکار • سید الکتاب • سید الاحباب
محبوب الارباب • ومطلوب اولی الالباب • جامع فنون الاداب • المستغنی
عن التعریف والالقاب • خواجه کاتب دام الله توفیقه الی یوم الحساب
بنده کمتر وجاکر تر دعوات فراوان • وخدمات بی کران • مقرون باعلام
ارزومندی واشتیاق • نیازمندی بحصول تلاقی مبرا • از دعوات ثنای
اول فخر الآفاق حضور لربیه • ابراد وایصال قلندقدن صکره اعلام ح
بازرکانلره • دربندکه حضرت خداوندکار اعظم • ومخدوم معظم • افتخار
التجار ومطلوب الکبار • مشهور البلدان • مشرف الاعیان • ساعی الزمان
وافر الخیر والاحسان • المخصوص بعنایت الملك الرحمان • خواجه پاشای
زمان ادام الله سعادته وبهجته • هزاران سلام ودعای وافر
وثنای متکاثر تبلیغ قلندقدنصکره اعلام وارر کم اخیلره
بجناب مجلس شریف • خداوند لطیف • مخدوم مطلق • ویکانه مشفق
موقر موفق قبلهٔ • اصحاب فتوة • وزبدهٔ ارباب مروت • معدن
الکرام والسخا • منبع اللطف والوفا • مجمع الصدق والصفا •
المستغنی عن التعوف والمدح والتعریف والثنا • اخی پاشا

معظم دام معظماً ومكرماً تحيات فراوان وودعوات بی‌كران

از درون دل وجان ابلاغندن صكره قلما قدن نصاكی اعلام نم وارركم

دوستلره بجناب خلاصت دوست صادق وانيس موافق وجليس مطابق

سالك الطريق مطلوب الطالبين خلاصة الانام پسنديدهٔ زمان

عمدهٔ زندگانی وجايهٔ شادمانی يار روحانی ومحبوب جهانی

انكلش محبت واخوت ربانی شمع جمع اصحاب جامع فنون الاداب

المستغنی عن اللقوب والالقاب حضرتی قرنداشم فلان الدين كامياب

ادام الله سعادته الی يوم الحساب وآله اولی الالباب عن ازاله

سلام ودرود بعدد رمال الا وصد وطباق انجم كبود اول وجود

پرجود مهر وود دوست ديارن تبليغ قلما قدن كمالی اعلامدر واركم

اوغل اتايه بجناب مجلس سامی والد عزيز گرامی خداوند اعظم

ذخر معظم دولت الاولاد مشفق العباد ارفق الفواد مشهور

البلاد بكلشم تاجی بابام معظم ادام الله ظله علينا بندهٔ كمترين

جبيل مسكنت زمين عبوديت وزرنه فو يوبرشرف دست بوس

مستسعد قلما قدن صكره شغيه عرض قلوركم اوغل آنايه

بجناب والدهٔ عزيزه عفيفه عابده عاقله زاهده صالحه محبه مشفقه صابره

صابيه عائشة الزمان رابعة الالوان باشم تاجی آخرت خاتونی انام دام

عصمتها وشفقتها طبوسنه بوكمتر كمينه قولجغز عكنوزبلنش يره قيوب حوی سلام و

دعا وارزمندی كياشتياق ونيازمندی ابلاغ وارسال قلما قدنصكره اعلام

واركم اتا اوغلنه بجناب فرزند عزيز گرامی ونهال نيك نامی راحة

الارواح قرة الاشباح فخر الاولاد قلادة الاكباد ثمرة الفواد

اشرف

اشرف الانبا المستغنی عن النعوت والتعريف والثنا جكركوشم عمرم

حاصلی جانم اوغلم متعنا الله بطول بقائه ورزقنا حصول لقائه بالنبی وآله

واحد قانه بوغرقهٔ غدران فراق وسوختهٔ نيران اشتياق كوزلری

يكشلو جكرلری قيشلو باكذن جوق سلام هزاران دعوات وثنا

وآرزومنديه قبول قلما قدن صكره شوبله اعلام واركم

بمجلس عالی تاج الاعلی مخدوم روزكار وبرادر عزيز بزركوار

ومونس غمكسار بركزيدهٔ آفريدكار دوست بی‌ريا معدن مروت و

حيا مجمع مهر وفا فخر الاتراب اشرف الاقربا باشم تاجی اولو قرنداشم

باشام مكرم اطال الله بقاه ورزقنا لقاه سلام واكرام وتحيت

وثنا قلما قدنا صكره اعلام واركم بكزاده‌لره

بجناب حضرت با رفعت نور حدقهٔ سلطنت ونور حديقهٔ مملكت

در صدف جلال كوكب اوج المجد والمعال خلاصة الفضل والكمال شاهزادهٔ

دوران حسيب نسيب جهان المخصوص بعنايت ملك المنان چلبی معظم

دكامران عظم الله قدره ونفذ امره بندهٔ مخلص ولوازم دعا مراسم كتفا

عرض ملتذ ايصال قلما قدن صكره اعلام واركم جواب نامه علی الاطلاق

خطاب مستطاب وكتاب مسكنی نقاب زجانب سيد الاحباب فخر الاصحاب

محبوب دلی جامع فنون الاداب المستغنی عن النعوت والالقاب سعادتوند عالی

نصاب فلان الدين كامياب اطال الله بقاه الی يوم الحساب حضور زنده

خلوص وداد وصفای اعتقاد اولوب برموجب مراد ضعف العباد

اوزرنه وارد اولديكی مطالعه سنده هزار سرور وحبور حاصل اولديكی

انكشاف بكسنده فراوان سپهم درود وثنای نامحدود تقديم اولندی

اجتماع اجسام ودبا امتناع ایادم برموجب مودت ملك العلام حضرتلرندن
تمنا اولنور که خوبترین وجهیله مفهوم اولوب ان شاء الله العزیز جبار رکت
خطابکزده وکتابکزده لطائف بسیار وعواطف بیشمار مزین اولوب
الحمد لله این فال برله بو محبکز اودرنده فتوح غیبین صدادیجی کبی ایرشدی
مطالعه سنده دیده منور وسینه معطر اولدی ونکم تقدیر وتنبیه قلدوکز
مفهوم اولندی صفحه دستور در رقعه چون که نفع صدور
دستور در وحدیقه دیده پرنور قلور بو مهجور مخلص قولکزه واصل اولدی
رموز لطائف وکنوز ظرایفکه تحت سطورنده مندرج مفهوم
اطلاعکز حاصل اولدی نامه معشوقه ایجاد شعر
عاشقانی که هر باخبر میرزند • بیت معشوق چون شکر میزنند
تو بی مدح بگو باز وفا ندادند • بکشند عاشقان از شرم ازحد اندازند
ذوق عاشق صادق • وحبیب مخلص موافق شفیق رفیق • وصید لوی عشق
مبلغ وفا مجمع صدق وصفا • معدن اللطف والثنا • محبوب محبوبان
فرهاد زمان • حیدر سوختگان • سرهنگ عاشقان • مهتر طالبان
خلاصه زمره انسان • طیب اللسان • صاحب العرفان • شرف الدین
عثمان نور الله قلبه وعینه بمشاهدة وجوه الحسان • الی دخول الجنان
ابدالاباد دراز باد ترقی باد • بالنبی وآله الامجاد • وصحبه الاصحاب
والاوتاد هزاران سلام وعزام ودرود وپیام باطیب کلام
مقرون باعالم ارزومندی واشتیاق بی پایان از درون دل
وجان قلما قدن صاکن اعلام وارزکم
شعر
سلام از هزیدان چشم چراغم • سلام از هزیدان روح روانم

[illegible]

50

[illegible]

خاطرکز حاجی اکوه [illegible] و جا عفت [illegible]
[illegible] باشلی [illegible] اغادره اذ [illegible]
ان یقول له کن فیکون [illegible]
[illegible]
[illegible] باشلی [illegible]
حاجی [illegible] حی الذی [illegible] رحمة [illegible]
ادریس القرانی جعفر صادق عبد الحق [illegible] محمد [illegible] النهار بلال حبشی
[illegible]
[illegible] الکوکب [illegible]
[illegible] علیه السلام [illegible]
[illegible] نور الله [illegible] حضرت رسول علیه السلام
[illegible]
[illegible]
[illegible] الرحمن الرحیم [illegible]
[illegible] العلیم [illegible] الواسع العلیم
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم [illegible]
[illegible] بسم الله الرحمن [illegible]
استغفر الله العظیم رب العرش العظیم [illegible]
[illegible]
[illegible] الرحمن الرحیم [illegible]
[illegible] یا الله یا الله برحمتك یا ارحم الراحمین